

JOBWAN SUTICHASQA LIBRO

Kay libroqa Job sutiyoq runapa sutinwan sutichasqam kachkan paypa vidanman-ta willakusqanrayku. Jobqa Diospa munasqanman hina kawsakuq ancha apu runam karqa, kapurqataqmi achkallaña churinkunapas chaynataq achkallaña sirvientenkunapas. Qonqaymanta payman hatun desgracia hamuruptinmi tukuy kapuqnin chinkarurqa. Churinkunam wañururqa, kikintapas hapirurqataqmi ñakarichiqnin millakuypaq onqoy, chayraykum payqa manaña ima rurakuytapas atirqachu. Payta consuelaq tukunankupaqmi puntata kimsa amistadninkuna rirqa, rirqataqmi tawa kaq amistadninpas.

Kay libroqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun imaynanpim Job desgraciaman wichiycusqanmanta (1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun kimsa amistadninkunawan Job churanakusqanmanta (3-31).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Eliupa rimapayasqanmanta (32-37).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jobta Tayta Dios imam nisqanmanta (38-42:6).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun tukuy chay pasakuqpa tukupayninmanta (42:7-17).

Job sutiyoq runapa ñakarisqanmanta

1 ¹Uz sutiyoq lawpim *yacharqa Job sutiyoq runa. Payqa mana huchallikuspa Diospa munasqanman hina allinta ruraq. Payqa Diosta adoraqmi karqa, payqa imapas mana allinmantaqa rakikuqpunim. ²Churinkunam karqa qanchis qarikuna hinaspa kimsa warmikuna. ³Paypaqa kapurqam qanchis waranqa ovejankuna, kimsa waranqa camellonkuna, pichqa pachak pares bueyesninkuna, pichqa pachak china asnonkuna, kapurqataqmi achka-achka sirvientenkunapas. Jobqa karqa intipa qespimunan lawpi llapallan yachaqkunamantapas aswan reqsisqa runam.

⁴Qari churinkunam tupamuqnin punchawpi wasinpi ruraq huk hatun convidota hinaspa watukanakuqku, qayachimuqkutaqmi kimsan paninkutapas paykunawan tomaspa mikunankupaq. ⁵Chayna qatinasinpi convidokuna tukuruptinmi Jobqa churinkunata qayachimuq paykunata chuyanchananpaq. Jobqa tutapayta hatarispanmi sapa churinpa huchanrayku animalta wañuchispa Diospaq lliwta kañaq. Sapa kutim chaynata ruraq kaynata piensasqanrayku:

—Ichapas churiykunaqa imawanpas huchallikurun, ichapas paykunaqa sonqonkupi Diosta insultarunku —nispa.

⁶Huk punchawmi angelkuna Tayta Diospa qayllanman rirqaku. Satanaspas paykunawan kuskataqmi rirqa Tayta Diospa qayllanman. ⁷Chaymi Satanasta Tayta Dios tapurqa:

—¿Maymantataq hamuchkanki? —nispa.

Hinaptinmi Satanasñataq nirqa:

—Allpa pachata canton-canton muyumusqaymantam hamuchkani —nispa.

⁸Hinaptinmi Tayta Diosñataq nirqa:

—¿Cuentata qokamurqankichu serviqniy Jobmanta? Pay hinaqa manam pipas kanchu allpa pachapiqa. Payqa mana huchallikuspa munasqayman hina allin ruraqmi. Payqa adoraqniy kaspanmi imapas mana allinmantaqa rakikunpuni —nispá.

⁹Chaymi Satanasqa Tayta Diosta nirqa:

—Arí, Jobqariki adorasuchkanki manam debaldellachu. ¹⁰Qamqariki qenchan hina muyuruspam waqaychachkanki paytaqa chaynataq familiankunatapas hinaspa tukuy ima kapuqninkunatapas. Llamkayninpipas bendeciyaqtiqim paypaqa animalninkunapas chaylawpiqa llumpa-llumpayta mirarun. ¹¹Aswanqa paypa llapa kapuqninta purmarachiptikiqa uyaykipipuni ñakasunki —nispá.

¹²Hinaptinmi Tayta Diosñataq Satanasta nirqa:

—Allinmi, munasqaykitayá ruray Jobpa llapallan kapuqninkunawanqa. Ichaqa amam imanankipaschu kikin Jobtaqa —nispá.

Hinaptinmi Satanasqa lloqsirqa Tayta Diospa qayllanmanta.

¹³Huk punchawmi Jobpa churinkuna mayor kaqa wasinpi mikuspa tomachkarqaku. ¹⁴Hinaptinmi Jobman hamuspan huk runa nirqa:

—Bueyeskunawan yapuchkaptiykum chaynataq asnokunapas hichpaykupi mikuchkaptinmi ¹⁵qonqayta chayaramurqaku Saba casta runakuna hinaspan animalkunata salteawaspanku runaykikunatapas lliwta wañurachinku. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispá.

¹⁶Manaraqpas chay runa willakuyta tukuchkaptinmi huk runapas chayaramuspan nirqa:

—Cielomanta Diospa ninan wichiykamuspanmi rugarun llapallan ovejakunatawan llapallan michiqkunata. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispá.

¹⁷Manaraqpas chay runa willakuyta tukuchkaptinmi huk runapas chayaramuspan nirqa:

—Kimsaman rakisqa Caldea tropakuna hamuruspankum camellokunata qatikunku, michiqkunatapas espadawanmi wañurachinku. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispá.

¹⁸Manaraqpas chay runa willakuyta tukuchkaptinmi huk runapas chayaramuspan nirqa:

—Piwi churikipa wasinpim llapallan churikikuna mikuspa tomachkarqaku.

¹⁹Hinaptinmi qonqaymanta chunniqa waklawninmanta viento rikuriramuspan churikikunapa kasqan wasita tawan esquinamanta tuñirachin hinaptinmi llapallanku wañurun. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispá.

²⁰Chaymi Jobqa llakikuymanta hatarispan pachantapas llikipakurqa hinaspan chukchantapas rutukurusan qonqoranpa pampaman kumuykuspan Diosta adorarqa, ²¹paymi nirqa:

Nacekuspayqa manam imatapas apamurqanichu.

Wañukuspaypas manataqmi imatapas apasaqchu.

Tayta Diosmi qowarqa imatapas.

Paytaqmi qechuruwanpas.

Tayta Diosyá alabasqa kachun.

²²Tukuy chaykunawanpas Jobqa manam huchallikurqachu, manataqmi chaykunamantaqa Diosmanchu culparqa.

2 ¹Huk punchawmi angelkuna Tayta Diospa qayllanman rirqaku. Satanaspas paykunawan kuskataqmi rirqa Tayta Diospa qayllanman. ²Chaymi Satanasta Tayta Dios tapurqa:

—¿Maymantataq hamuchkanki? —nispa.

Hinaptinmi Satanasnataq nirqa:

—Allpa pachata canton-canton muyumusqaymantam hamuchkani —nispa.

³Hinaptinmi Tayta Diosnataq nirqa:

—¿Cuentata qokamurqankichu serviciy Jobmanta? Pay hinaqa manam pipas kanchu allpa pachapiqa. Payqa mana huchallikuspa munasqayman hina allin ruraqmi. Payqa adoraqniy kaspanmi imapas mana allinmantataq rakikunpuni. Yanqapuni paypa kapuqninkunata tukurachiwaptikipas hinallaraqmi payqa mana huchayoq kachkan —nispa.

⁴Chaymi Satanasnataq nirqa:

—Qararayku qara, vidanraykum runaqa tukuy ima kapuqnintapas qonman.

⁵Aychanpiwan tullunpi nanayta qoykuptikiqa uyaykipipunim ñakasunki —nispa.

⁶Hinaptinmi Tayta Diosnataq Satanasta nirqa:

—Allinmi, munasqaykitayá ruray paywanqa ichaqa amam wañurachinkichu —nispa.

⁷Tayta Diospa qayllanmanta Satanasnataq lloqsispanmi llumpa-llumpay chupu onqoywan Jobta hapirachirqa. Chay chupukunam Jobpa cuerponpi rikurirurqa chaki plantanmanta qallaykuspa uma puyukninkama. ⁸Chaymi Jobqa uchpapa hawanpi tiyaykuspan pakisqa kallanawan siksikurqa. ⁹Warminñataqmi payta nirqa:

—¿Hinallaraqchu qamqa mana huchallikuq kachkanki? ¡Diesta ñakaspaykiyá wañuy! —nispa.

¹⁰Hinaptinmi Jobnataq nirqa:

—¡Mana yuyayniyoq warmikuna hinam rimachkanki! allin kaqkunata Diosmanta chaskichkaspanchikqa ñimanasqataq mana allin kaqkunataq manaqa chaskichwanchu? —nispa.

Tukuy chaykunawanpas rimasqanpiqa Jobqa manam huchallikurqachu.

Jobta amistadninkuna watukusqanmanta

¹¹Jobpam karqa kimsa amistadninkuna. Hukninpa sutinmi karqa Elifaz. Payqa karqa Teman lawmantam. Hukninpa sutinñataqmi karqa Bildad. Payqa karqa Sua sutiyoq lawmantam. Hukninpa sutinñataqmi karqa Zofar. Payqa karqa Naamat lawmantam. Paykunam Jobta tukuy mana allinkuna pasarusqanta yacharuspanku rirqaku compañaspa consuelanankupaq. ¹²Karullamantaraq qawarispankum Jobtaq mana reqsiypas atinataña rikururqaku. Qaparillawanña waqaspankum llakikuymanta pachankutapas llikiparqaku, allpatapas altomanmi maqchirqaku umankuman wichimunapaq. ¹³Paykunapas Jobpa waqtan pampapim tiyaykurqaku. Jobpa nanaynin llumpa-llumpay kasqanraykum paykunaqa pasaypaq imallatapas rimarirqakuchu, qanchis punchaw qanchis tutanmi chaynalla karqaku.

Nacekusqan punchawta Job ñakasqanmanta

3 ¹Jobmi rimarispas ñakarqa nacesqan punchawta, ²paymi nirqa:

³Ñakasqayá kachun
mamaypa wiksayakuwasqan tutaqa.
Ñakasqayá kachun

mamaypa wachakuwasqan punchawqa.

⁴ Chay punchaw
tutay-tutay rikuriruptinqa
iima allincha kanman karqa!
Diospuni chay punchawta
manaña kaqpaqpas hapiptinqa
iima allincha kanman karqa!
Chay punchawpa hawanman
manaña kanchaykuptinqa
iima allincha kanman karqa!

⁵ Chay punchawta yanay-yanay
tutayay tapaykuptinqa
iima allincha kanman karqa!
Chay punchawta yanay-yanay
puyu wankuykuptinqa
iima allincha kanman karqa!

Chay punchawta tutayay venceruptinqa
iima allincha kanman karqa!

⁶ Chay tutata yanay-yanay
tutayay millpuruptinqa
iima allincha kanman karqa!
Chay punchawta watapa punchawninkunapi
mana chaskiptinkuqa
iima allincha kanman karqa!
Chay punchawta watapa killankunapi
mana yupaptinkuqa
iima allincha kanman karqa!

⁷ Chay tutapi mana wiksayakuptinkuqa
iima allincha kanman karqa!
Chay tutapi mana kusikuypas kaptinqa
iima allincha kanman karqa!

⁸ Chay punchawta ñakaqkuna ñakaptinkuqa
iima allincha kanman karqa!
“Leviatanta rikcharichiy yachaqkuna
chay punchawta ñakaptinkuqa
iima allincha kanman karqa!

⁹ Chay punchawpaq achikyaq lucerokunapas
mana kanchaptinqa
iima allincha kanman karqa!

^a 3:8 Leviatan. Chay tiempopi rimasqankuman hinaqa ichapas chay animalqa mayukunapi kawsaq cocodriloman rikchakurqa.

- Chay punchawpaq suyasqanku achkiypas
mana chayamuptinqa
iima allincha kanman karqa!
Chay punchawpaq mana achikyarimuptinqa
iima allincha kanman karqa!
- 10 Chay punchawqa ñakasqayá kachun
nacenaypaq mana harkakusqanmanta.
Ñakasqayá kachun kayna sasachakuykuna
qawanaypaq mana harkakusqanmanta.
- 11 ¿Imanasqataq manaqa wañukurqanichu
mamaypa wiksallanpiraq kachkaspayqa?
¿Imanasqataq manaqa wañukurqanichu
mamaypa wixsanmanta chayraq lloqsimuchkaspayqa?
- 12 ¿Imapaqtaq millqaypipas chaskiwarqaku?
¿Imapaqtaq ñuñutapas qoykuwarqaku?
- 13 Sichum wañukuymañña karqa hinaspaqa
ñachá siriykuspa samakuchkaymanña karqa.
Sichum wañukuymañña karqa hinaspaqa
ñachá puñukuspa hawkaña kachkayman karqa.
- 14 Ñoqaqa ñachá puñukuchkaymanña karqa
kay pachapi reykunapiwan consejaqkunawanpas.
Paykunam kikinrupaq rurakunku wasikunata
ichaqa ñam purmasqaña tarikuchkan chaykunapas.
- 15 Ñoqaqa ñachá puñukuchkaymanña karqa
qori kapuqniyoq kamachikuqkunawan.
Ñoqaqa ñachá puñukuchkaymanña karqa
qollqewan wasin huntachiq kamachikuqkunawan.
- 16 ¿Imanasqataq sulluruq wawa hinaqa
mana pakasqachu karqani?
¿Imanasqataq nacekuchkaspan
wañukuq wawachakuna hinaqa
mana pakasqachu karqani?
- 17 Wañuqkunapa kasqanpiqa mana allin ruraqkunapas
manañam fastidiakunkuchu.
Wañuqkunapa kasqanpiqa pisipaq runakunapas
manañam pisipankuñachu.
- 18 Chaypiqa presokunapas ñam samakunkuña.
Capatazpa qaqchakuyinmantam samakunkuña.
- 19 Chaypiqa taksapas-hatunpas kuskam kachkanku.
Sirvientekunapas patronninmantam libreña kachkanku.
- 20 ¿Imanasqataq ñakariqmanqa
Diospas qonraq achkiyta?
¿Imanasqataq llakisqamanqa
Diospas qonraq kawsakuyta?
- 21 Paykunamanqa wañuyta suyaptinkupas

manamya chayamunchu.

Pakata hinaña maskaptinkupas

manamya chayamunchu.

- ²² Paykunaqa sepulturapiñam llumpa-llumpayta kusikunqaku.
Paykunaqa sepulturaman uraykuspañam chayraq kusikunqaku.
- ²³ ¿Imanasqataq Diosqa kawsachin
mana maymanpas risqan yachaq runataqa?
¿Imanasqataq Diosqa kawsachin
qenchawan hina wichqarusqan runataqa?

- ²⁴ Llakillaña hapiwasqanraykum
mikuytapas manaña mikuniñachu.
Yaku tallisqa hinañamya
qaparkachasqayqa manaña taninñachu.
- ²⁵ Imam manchakusqaymi hamuruwanña.
Imam manchakusqaymi sucederwanña.
- ²⁶ Manamya hawka kawsakuyniypas kanchu.
Manamya hawka samakuyniypas kanchu.
Hukmanyasqalla kaspaymi
imaniraq hawkayaytapas
mana tarillanichu.

Jobta Elifaz qaqchasqanmanta

(4-14)

4 ¹ Teman lawmanta Elifaz sutiyoq runam rimarispan Jobta nirqa:

- ² Job, qamqa ¿piñakuruwaqchum
qamta rimapayaykuptykuqa?
¿Pitaq kanman upallallaqa
mana rimapayakuspankuqa?
- ³ Qamqariki achka-achkamanmi yachachirqanki.
Mana kallpayoqtam kallpancharqanki.
- ⁴ Qamqariki wichiykuchkaqña runatam
rimapayaykuspa kallpanchaykuq kanki.
Moqonpas doblakuruchkaqña runatam
kallpanchaykuq kanki.
- ⁵ Kunanñataqmi mana allin
qanman chayaramusuptiki
manapas unaypi amirunki.
Kunanñataqmi mana allin
qanman tuparamusuptiki
manapas unaypi hukmanyarunki.
- ⁶ Diosta adorachkaspaykiqa
¿imanasqamá manaqa paypichu hapipakunki?
Mana huchayoq kawsachkaspaykiqa
¿imanasqamá manaqa Diosmanchu hapipakunki?

- 7 Kunanyá yuyaymanariy
 ¿Pi inocente runataq chinkarunman?
 ¿Maypitaq Diospa munasqanman hina
 kawsakuq runaqa purmachisqa kanman?
- 8 Ñoqapa rikusqayman hinaqa
 yapuchkaq hina mana allinllata tarpuqqa
 chaytataqmi cosechanqa.
 Ñoqapa rikusqayman hinaqa
 tarpuchkaq hina ñakarichiyllata tarpuqqa
 chaytataqmi cosechanqa.
- 9 Diospa samayninwanmi paykunaqa chinkarunku.
 Viento hina piñakuyninwanmi puchukarunku.
- 10 Leon hinaña ñawrawyaptinpas,
 leon hinaña qaparkachaptinpas
 kirunkunam pakipasqa kanqa.
 Kallpanpi kaq leon hina kaptinpas
 kirunkunam pakipasqa kanqa.
- 11 Orqo leonqa wañurun
 mana imapas mikunanpaq kaptinmi.
 China leonpa wawankunaqa cheqerun
 mana imapas mikunanpaq kaptinmi.
- 12 Huk asuntotam upallallamanta
 huk kaqnin willaykuwarqa.
 Chaytaqa rinrillaypim
 huk kaqnin willaykuwarqa.
- 13 Pesadillallaña kanan tutamriki,
 miski-miskita runakuna puñuchkaptinmiki
- 14 ñoqallaymanqa katkatataywan
 llumpay manchakuy yaykuruwarqa.
 Llapa tullullaykunapas
 llumpa-llumpaytam katkatatarqa.
- 15 Ñawpaqniytam huk espiritu pasarurqa,
 cuerpoypi pelokunapas mancharikuptiymi sayarirurqa.
- 16 Ñawpaqniypim sayaykurqa chay rikuriykuwaqniyqa
 ichaqa manam rikurqanichu uyantaqa.
 Uyarirqanitaqmi upallallamanta kayna rimarisqantaqa:
- 17 “Runaqa manam kanmanchu Diosmanta
 astawanraq allin ruraqqa.
 Runaqa manam kanmanchu unanchaqninmanta
 aswanraq chuyaqqa.
- 18 Diosqa manam confiakunchu
 serviqninkunapipas.
 Diosqa pantaytam tarin
 angelninkunapipas.
- 19 Chaynaqa ¿imaynamá confiakunman

mana kallpayoq runapiqa?
 Ñutu allpapa hawanpi
 mitumanta wasi rurasqa hinallam runaqa.
 Sarurusqa pacha puyu hina
 wañuruqllam runaqa.

- ²⁰ Achikyaqmanta tutaykuqkamallam
 sarupasqa rikurirunku.
 Mana pipapas yuyarisqanmi
 wiñaypaq chinkarunku.
- ²¹ Waskan chutukuruptin tuñiruc karpa hinallam
 paykunaqa wañurunku.
 Yachayniyoq kayta manaraq haypachkaspa
 paykunaqa wañurunku.”

- 5** ¹ Chaynaqa Job, qayakuyá qamqa.
 ¿Yaqachum pipas contestasunkiman qamtaqa?
 ¿Diospa mayqen sapaqchasqanmantaq asuykuwaqqa?
- ² Cheqaptapunim millay sonqo runataqa
 piñakuynillan wañurachin.
 Cheqaptapunim mana yuyayniyoq runataqa
 envidiakusqallan wañurachin.
- ³ Rikurqanim mana allin runaqa
 allin sapichakuchkaq hina apuyasqanta.
 Chaypunillam ñakaykurqani paypa wasinta.
- ⁴ Paypaqa churinkunapas
 mana yanapayniyoqmi kachkan.
 Paypaqa churinkunapas
 juzgadopim ñakarichisqa kachkan.
 Paykunaqa mana pipapas
 defiendesqanmi kachkan.
- ⁵ Paypa cosecha horqosqantapas
 yarqaymanta kaqkunam lliw tukurunku.
 Kichkakuna ukupi kaqtapas
 yarqaymanta kaqkunam lliw pallaparunku.
 Paypa kapuqnintaqa
 ñakariqkunam envidiawan qawapayanku.
- ⁶ Mana allinqa hamun
 manam ñutu allpamantachu.
 Ñakariyqa ikllimun
 manam kay allpamantachu.
- ⁷ Ichaqa imaynam ninapa chispan pawan altoman
 chaynam runapas nacen ñakariypi kawsakuyman.
- ⁸ Sichum qam kaspayqa
 Diosmanmi kutirikuyman.
 Qam kaspayqa asuntoytam
 paypa makinmanña churaykuyman.

- ⁹ Diosqa mana entiendey atina
hatu-hatun kaqkunatam ruran.
Diosqa mana yupay atina
milagrokunatam ruran.
- ¹⁰ Payqa allpamanmi parata chayachimun.
Payqa chakramanmi yakuta kacharimun.
- ¹¹ Payqa humildekunatam hatunchaykun.
Payqa lutoyoqkunatam seguroman churaykun.
- ¹² Payqa sacrekunapa tanteasqantam
yanqacharun.
Makinkunawan mana imanananpaqmi
chaynata ruraron.
- ¹³ Payqa yachaysapakunatam hapirun
sacre kaywan piensasqankupi.
Payqa atoq runatam qonqayta
pantarachin yuyaymanasqanpi.
- ¹⁴ Paykunaqa punchaw kachkaptinmi
tutayaypi kachkanku.
Paykunaqa chawpi punchawraq kachkaptinmi
tutayaypi hina tampikachastin purichkanku.
- ¹⁵ Diosqa wakchakunatam salvan
espada hina kiruyoq atoq runakunamanta.
Diosqa wakchakunatam salvan
kallpasapa runakunapa makinmanta.
- ¹⁶ Payqa mana imayoqkunapa hapipakunanmi.
Mana allin ruraqkunapas upallakunmi.
- ¹⁷ iMayna kuisqam Diospa corregisqan runaqa!
Chaynaqa amayá wischupakuychu
Tukuy Atiyniyuq Diospa castigontaqa.
- ¹⁸ Runaman heridata Dios qoykuspanqa
hina kikintaqmi chaytaqa vendaykunqa.
Pitapas Dios maqarachispanqa
hina paytaqmi hampiykunqa.
- ¹⁹ Payqa achka kutipim sasachakuymanta
librasunki qamtaqa.
Achka kutipim mana allinqa
mana imanasunkichu qamtaqa.
- ²⁰ Yarqay tiempopim payqa
wañuymanta librasunki.
Guerra tiempopim payqa
espadamanta librasunki.
- ²¹ Payqa nina qallu runamantam
pakaykusunki.
Ima desgraciapas hamusuptikim
mana mancharikuspa takyanki.

- 22 Qamqa asikunkiñam ima desgraciamantapas.
 Qamqa asikunkiñam yarqay chayamusuptikipas.
 Manam manchakunkichu purun animalkunatapas.
- 23 Chakrapi rumikunapas manam imanasunkichu.
 Purunpi animalkunapas manam imanasunkichu.
- 24 Qamqa wasikipim tariykunki
 tukuy imaykipas allinlla kasqanta.
 Qamqa kanchaykipi animalkunata
 watukuykuspam tariykunki llapallanta.
- 25 Miraynikikunapas achkallaña
 kasqantam qamqa tariykunki.
 Willkaykikunapas kay pachapi
 pasto hinaña achkallaña
 kasqantam tariykunki.
- 26 Wañukunaykikamam kallpaykipas
 mana pisinqachu qampaqqa.
 Poqosqa trigo tiemponpi
 hoqarisqa hinam kanki qamqa.
- 27 Tukuy chaykunataqa ñoqaykum
 yachamurqaniku chayna kasqanta.
 Hinaptinga chayman hina kawsanaykipaqyá
 qampas kasukuy uyarisqaykita.

Jobmi qaqchan amistadnin Elifazta

6 ¹Jobñataqmi nirqa:

- ² ¡Ima allinraq kanman
 llakikuyllayta pesaykuptinkuqa!
 ¡Ima allinraq kanman
 ñakarisqayta balanzaman churaykuptinkuqa!
- ³ Hinaptinga lamar qochapi aqomantapas
 mastaraqcha llasanmanqa.
 Chayraykum mana controlasqaña
 karqa palabraykunaqa.
- ⁴ Tukuy Atiyniyoq Diospa flechankunam
 hapiruwan ñoqallayta.
 Chaymi ñoqapa sonqollayqa
 soqochkan chaypa venenonta.
 Diospa manchachiwaskanmi
 hapiypaq-hapiwachkan ñoqallayta.
- ⁵ Purun asnoqa manam hawchityanmanchu
 sumaqlaña pastokunata mikuchkaspanqa.
 Toropas manataqmi waqanmanchu
 panqata mikuchkaspanqa.
- ⁶ Manam pipas mikunmanchu

- mana kachiyoc qamya mikuytaqa.
 Manam miskiqa kanmanchu
 runtupa yuraqinqa.
- 7 Manam munanichu
 chayna mikuytaqa.
 Onqoyllatam apamuwan
 chayna mikuykunaqa.
- 8 iIma allinraq kanman
 munasqayta Dios qoykuwaptinqa!
- 9 iIma allinraq kanman
 Dios saruparuwayta munaptinqa!
 iIma allinraq kanman
 pay makinta hoqarispán wañurachiwaptinqa!
- 10 Hinaptinqa chayqa kanman
 consueloraqchá ñoqallaypaqqa.
 Hinaptinqa nanayllay mana tanichkaptinpas
 kusikuymantachá pawaykachayman ñoqallayqa.
 Manam ñoqallayqa pakarqanichu
 Chuya Diospa palabrantayqa.
- 11 Ichaqa kallpallaymi tukurunña.
 Manam atiymanñachu confiakuytaqa.
 ¿Imaraykutaq pacienciawan
 kawsayman ñoqallayqa?
- 12 Ñoqapa kallpayqariki
 manam rumimantachu.
 Ñoqapa cuerpoyqariki
 manam bronce mantachu.
- 13 Manam kikiypunipas
 atinichu yanapakuytaqa.
 Tukuy imapi allin horqowaqniy yachayniypas
 chinkarunñam ñoqamantayqa.
- 14 Llakipa qatisqan runatayqa
 kuyapayanami amistadninqa.
 Tukuy Atiyniyoq Diosta manaña respetaptinpas
 kuyapayanami amistadninqa.
- 15 Ichaqa wawqeykuna, qamkunapas lloqla hinam
 traicionaruwankichik.
 Ichaqa wawqeykuna, kallpaq lloqla hinam
 qamkunaqa pasarunkichik.
- 16 Chay lloqlaqa ritipa chullusqanwanmi
 aswanraq putkayarun.
 Chay lloqlaqa lastapa chullusqanwanmi
 aswanraq yapakurun.
- 17 Ichaqa rupay tiempo chayaramuptinmi
 chay lloqlaqa chinkarun.
 Ichaqa rupayllaña kaptinmi chay lloqlaqa

- maymi kasqanmanta chinkarun.
- 18 Puriqkunapas karunchakurunñam ñanninkumanta.
Chunniqmanña seqaspankum
paykunaqa wañurunku yakumanta.
- 19 Tema lawmanta puriqkunam
yakuta maskanku.
Saba lawmanta hamuqkunam
yaku tarinankupi confiakunku.
- 20 Chay confiakusqanku yakuman chayaruspankum
penqaypi rikurirunku.
Chay yakupa kanankama chayaruspankum
burlakusqa hina rikurirunku.
- 21 Chayna lloqlla hinam qamkunapas kankichik.
Manchakuypaq kaqta rikuruspaykichikmi
mancharikunkichik.
- 22 Chayna kanaykichikpaqqa manam imatapas
mañakurqaykichikchu ñoqaqa.
Manataqmi mañakurqaykichikchu
qori-qollqekichikmanta ñoqapaq qonaykichiktaqa.
- 23 Manam ñoqaqa mañakurqaykichikchu
enemigomanta lluptichiwanykichiktaqa.
Manam ñoqaqa mañakurqaykichikchu
manchakuypaq runakunamanta librawanykichiktaqa.
- 24 Qamkuna yachachiwaptikichikqa
upallakusaqmi ñoqaqa.
Qamkunayá entiendechiwaychik
imapim ñoqallay pantasqaytaqa.
- 25 ¿Pitapas imananmanchum
allin rimayqa?
¿Imatataq reqsichiwachkankichik
qaqchawaspaykichikqa?
- 26 Qamkunam rimasqaymanta
qaqchawankichik.
Muspaypi hinaña rimasqay palabrakunatam
qamkunaqa wayrapaq hinalla hapinkichik.
- 27 Qamkunaqa mana tayta-mamayoqpaqmi
suerteankichik.
Qamkunaqa amistadnikichiktam
*rantikurunkichik.
- 28 Munaspaykichikqa kunanyá
qamkuna uyapurawaychik.
Qamkunata llullakuptyyqa
ñoqatayá niykuwaychik.
- 29 Reqsikuychikyá.
Amayá mana allin ruraqqa kaychikchu.

Amayá allin ruraq kasqaytaqa negaychikchu.
 30 Rimasqaywanqa manam huchallikunichu ñoqaqa.
 Musyakustinmi imatapas rimani ñoqaqa.

Diospa contranpi Job rimasqanmanta

- 7** ¹ Kay pachapi runapa vidanqa
 levapi riq soldado hinallam.
 Kawsasqan punchawkunaqa llamkapakuqpa
 punchawnin hinallam.
- ² Runapa kawsasqanqa rikchakun
 llantukuykuy munaq sirvientemanmi.
 Runapa kawsasqanqa rikchakun
 pagon chaskiy munaq llamkapakuqmanmi.
- ³ Killan-killanmi mana valeqlla
 ñoqapa kawsasqayqa.
 Tutan-tutanmi ñakariylla
 ñoqapa kawsasqayqa.
- ⁴ Camapi wischurayaspaymi:
 “¿Imay horataraq hatarillasaq?”
 nispay piensanipas.
 Tutapas manaña achikyariptinmi
 mana puñuyta atistillan achikyarunipas.
- ⁵ Urukunapa tukusqanñam kachkan
 cuerpollayqa.
 Qarapachkaq polvollañam kachkan
 cuerpollayqa.
 Qeyallañam toqyachkan matakusqa
 aychaymantaqa.
- ⁶ Awaqpa kallwanmantapas aswan apurawmanraqmi
 pasachkan punchawniykunaqa.
 Manaraq imamanpas hapipakuykuchkaptiy
 tukurunña ñoqapa kawsasqayqa.
- ⁷ Diosnilláy, yuyariyá vidayqa
 pasaruq wayra hinalla kasqanta.
 Yuyariyá ñoqapa ñawillaykunaqa
 allin kaqta manaña rikunanta.
- ⁸ Qawawaqniyunam mastaqa
 manaña rikuwanqakuchu.
 Qawariyukuwaptikiqa manañam kasaqchu.
- ⁹ Imaynam puyupas
 waspiruspan chinkarun,
 chaynam sepulturaman uraykuqpas
 pasaypaqña chinkarun.
- ¹⁰ Wasinmanqa manañam

- payqa kutingañachu.
 Nitaqmi llaqtamasinkunapas
 paytaqa qawanqakuñachu.
- 11 Chayraykum mana upallaykuspayña rimasaq.
 llakipa intusqan sonqoyoqmi rimasaq.
 Sonqoypas nanarisqam ñoqaqa rimasaq.
- 12 ¿Cuidarayawanaykipaqaqa ñoqaqa
 kani lamar qochachu?
 ¿Cuidarayawanaykipaqaqa ñoqaqa
 kani lamar qochapi manchakuypaq animalchu?
- 13 Ñoqam piensani puñunaypiqa
 nanayniy qonqariyta.
 Ñoqam piensani puñuptiyqa
 ¡Ay, ay! ninay samananta.
- 14 Ichahaq pesadillakunawanmi
 manchachiwanki.
 Ichahaq manchakuypaq mosqoykunatam
 qoykuwanki.
- 15 Ñoqaqa mastaq munani
 teqoruwanykitañam.
 Cuerpoymantapas mastaq kuyani
 wañukuytañam.
- 16 Ñoqaqa amiruniñam vidaytaqa.
 Manam wiñaypaqchu kawsasaq ñoqaqa.
 Ñoqataqa saqeruwayñayá qamqa.
 Waspiy hinallamiki ñoqapa vidayqa.
- 17 ¿Pimá runaqa payta
 hatunchanaykipaqaqa?
 ¿Pimá runaqa paymanta
 cuentallikunaykipaqaqa?
- 18 ¿Pimá runaqa sapa tutapayta
 watukunaykipaqaqa?
 ¿Pimá runaqa rato-ratolla
 pruebanaykipaqaqa?
- 19 ¿Haykapikamataq qamqa
 qawarayawanki ñoqallaytaqa?
 ¿Haykapikamataq manaqa dejawankichu
 toqayllaypas millpuykunaytaqa?
- 20 Runakuna waqaychaq Diosnilláy,
 huchallikuruspayqa
 ¿ima mana allintataq
 ruraruni contraykipiqa?
 ¿Imanasqataq ruraruwanki
 flechapa tuksipananta hinaqa?
 ¿Ima sasachakuytamá ñoqaqa
 qoyki qanmanqa?

21 ¿Manachum mana kasukusqaytaqa
pampachaykuwankiman?
¿Manachum mana allin rurasqaymantaqa
pampachaykuwankiman?
Chayllam allpapi
kuchparayarusaq ñoqaqa.
Chayllam maskawaptikiqa manaña kasaqñachu ñoqaqa.

Diosqa allin ruraq kasqanmanta Bildadpa rimarisqanmanta

8

¹ Sua sutiyoq lawmanta kaq Bildadmi Jobta nirqa:

- ² ¿Haykapikamataq chaykunata rimanki?
Sinchillataña viento pukuchkaq hinam qamqa rimachkanki.
- ³ Dios Juzgaspanqa
manam pitapas engañanchu.
Tukuy Atiyniyoy Diosqa allin ruraytaqa
manam qewinchu.
- ⁴ Paypa contranpichá
churikikunaqa huchallikurunku.
Hinaptinchá paykunaqa
mana kasukusqankumanta castigasqa kachkanku.
- ⁵ Sichum Diosta tukuy sonqoykiwan
maskaptikiqa,
sichum tukuy atiyniyoy Diosta
ruegauptikiqa,
- ⁶ sichum limpiolla Diospa munasqanman
hina kawsauptikiqa
cheqaptapunim Diosqa
qamta waqaychasunki.
Cheqaptapunim payqa
merecesqayki kaqta kutichipusunki.
- ⁷ Ñawpaq kapusuqnirikunam
pisillapaq rikchakapusunki.
Hamuq tiempopiqa kapuqnirikunam
aswan achkaraq kapusunki.
- ⁸ Qamqa tapurikuyá ñawpa runakunata.
Qamqa yachayá abuelonkupa yachasqanta.
- ⁹ Ñoqanchikqa qayna punchawmanta
kaqlam kanchik.
Mana ima yachaqmi
ñoqanchikqa kanchik.
Llantuy hina pasaruqlam
ñoqanchikqa kawsanchik.
- ¹⁰ Ñawpaq runakunaqa rimaspankum

yachachisunki.

Nawpa runakunaqa sonqomantam
rimapayasunki.

- 11 Tuturaqa manam wiñanmanchu
mana mitupa kasqanpiqa.
Soqosqa manam wiñanmanchu
mana yakupa kasqanpiqa.
- 12 Ichaqa chayraq ikllimuptin
mana yakuyoq kaspanqa,
ichaqa chayraq ikllimuptin
manaraq rutuna kaspanqa
wakin pastokunamantapas
puntataraqmi chakirunqa.
- 13 Chaynapunim Dios qonqaruq
lliw runapa vidanqa.
Chaynapunim Diosmanta mana yuyariq runapa
confianzaqa tukurunqa.
- 14 Qaytu hina tipiruqlam
confiakusqanqa.
Arañapa llikan hinallam
paypa hapipakusqanqa.
- 15 Arañapa llikanman tawnapakuykuptinpas
manam aguantanqachu.
Arañapa llikanman hapipakuykuptinpas
manam takyachinqachu.
- 16 Mana allin ruraq runakunaqa rikchakun
intita qawaq verdellaña qorakunamanmi.
Mana allin ruraq runakunaqa rikchakun
huertapi sumaqlaña mastarikuq pastokunamanmi.
- 17 Chaykunapa sapinkunaqa
rumipa hawanpim simpanakunku.
Chaykunapa sapinkunaqa
rumikunapa ukunmanmi ustunku.
- 18 Pipas chaymanta chutaruptinqa
manañam pipas kaqpaqpas hapinqachu chaytaqa.
- 19 Chaynallam paykunapa kusikuyninga.
Chaypa wiñasqanpiñataqmi hukña wiñamunqa.
- 20 Diosqa manam wischunmanchu
mana huchayoq runataqa.
Diosqa manam sayapakunmanchu
mana allin ruraq runamanqa.
- 21 Ichaqa chaywanpas payqa
simikitam huntachinqa kusikuywan.
Ichaqa chaywanpas payqa
simikitam huntachinqa kusikuy qapariywan.

²² Ichaqa qamta cheqniqnirikunam
penqaypa intusqan kanqaku.
Ichaqa mana allin runakunapa wasinqa
chunnichisqam kanqaku.

Diosta Job mana contestay atisqanmanta

9

¹ Jobñataqmi nirqa:

- ² Arí, ñoqaqa sumaqtam yachani
chaypa cheqap kasqantaqa.
¿Imaynamá runaqa mana huchayoqpaqqa
hapisqa kanman Diospa qayllanpiqa?
- ³ Sichum Dioswan pipas
atipanakuyta munaspaqa
waranqamantach mana atinmanchu
hukllapas contestaytaqa.
- ⁴ Diosqa tukuy imapas yachaqmi.
Diosqa llumpay kallpasapa atiyniyoqmi.
Manam pipas Diostaqa desafianmanchu.
Chaynata ruraspanqa manam allinqa lloqsinmanchu.
- ⁵ Qonqaymantam orqokunata kuyurichin.
Piñakuspanmi chaykunata tuñichin.
- ⁶ Diosmi sitionmanta kay pachata
kuyurichin.
Payqa kay pachapa tiyanankunatam
katkatatarichin.
- ⁷ Dios harkakuptinqa intipas
manam lloqsimunchu.
Dios taparuptinqa lucerokunapas
manam kanchimunchu.
- ⁸ Payqa cielokunata
sapallan mastariqmi.
Payqa lamar qochapa
olankunapi puririqmi.
- ⁹ Diosmi unancharqa
Suwapa Corralnin sutiyoq lucerokunatapas.
Diosmi unancharqa
Qalalu sutiyoq lucerokunatapas.
Diosmi unancharqa
surlawpi kaq lucerokunatapas.
- ¹⁰ Diosqa mana entiendey atina
hatu-hatun kaqkunatam ruran.
Diosqa mana yupay atina
milagrokunatam ruran.
- ¹¹ Dios ñawpaqniyta pasaptinpas
manam rikunichu.

- Dios qonqayta pasaruptinpas
manam musyakunichu.
- ¹² Imatapas hapikuykuptinqa
¿pitaq reclamanman?
Pay ruraptinqa
¿pitaq: “¿Imatataq ruranki?” ninman?
- ¹³ Diosqa manam qonqarunchu
piñakuynintaqa.
Diospa chakinpim humillasqa kanqaku
^bRahabta yanapaqkunaqa.
- ¹⁴ ¿Imaynatataq contestayman
paytaqa?
¿Mayqen palabrakunawantaq
discutiyman paytaqa?
- ¹⁵ Mayna allin ruraqña kaspaypas
manam kutipaymanchu paytaqa.
Payqa juezniy kasqanraykum
payllataña ruegoakullasaq ñoqallayqa.
- ¹⁶ Sichum mañakusqayta Dios
contestaykuwaptinqa
chaywanpas manaraqmi
creeymanchu Dios atiendewanantaqa.
- ¹⁷ Diosmi wayra-parawan
mastay-mastayta rurarullawan.
Heridaykunatapas aswan-aswanraqmi
mana imamanta yapaykullawan.
- ¹⁸ Manamya dejaykuwanchu
samayniy millpuykunaytapas.
Payqa aswan llakikuywanraqmi
huntaykuwanpas.
- ¹⁹ Sichum kallpawan hapinakuptyykuqa
¿pitaq payta vencenman?
Sichum juicioman apanakuptyykuqa
¿pitaq payta presentachinman?
- ²⁰ Sichum allin ruraqpaq hapikuptyyqa
kikinpunich mana allin ruraqpaq
declararachiwanman.
Sichum mana huchayoqpaq hapikuptyyqa
kikinpunich huchayoq runapaq
declararachiwanman.
- ²¹ Mana huchayoq kaptiypas chayqa
manam imapas qokuwanñachu.
Mana huchayoq kaspapas manañam

^b 9:13 Rahab. Ñawpaq runakunapa piensasqanman hinaqa chay animalqa tupachisqa karqa Diospa contranpi sayariq atiyniyoqkunamanmi.

- ñoqaqa kawsakuyta munaniñachu.
- 22 Chaynaqa ñoqam nini
tukuy imapas igualla kasqanta:
“Diosqa chinkachinmi
mana huchayoq runatapas.
Diosqa chinkachintaqmi
mana allin ruraq runatapas.”
- 23 Ima desgraciapipas qonqayta
mana huchayoq runakuna wañukuptinqa
Diosqa asikunmi
mana huchayoq runakunapa llakikusqanmantaqa.
- 24 Diosqa mana allin ruraqkunapa makinmanmi
kay pachataqa churarun.
Payqa chaypi kaq
juezkunapa ñawintam taparun.
Dios mana ruraptinqa
¿pitaq chaytaqa rurarun?
- 25 Wataykunam pasarun kallpaqmantapas
aswan apurawtaraq.
Lluptiypaqmi-lluptiruwam allin kaqtapas
mana qawaykuchkasparaq.
- 26 Qocha hawanpi puriq
tuturamanta balsa hinam
apurawllaman pasarun.
Mikunan hapinanpaq
pawaykuq anka hinam
apurawllaman pasarun.
- 27 Sichum: “Ay, ay nisqaytaqa qonqasaqñayá”
nispa niptiyqa,
Sichum: “Llaki uyayoq kasqayta
saqespayá asikusaqña” nispa niptiyqa
- 28 llapa nanayllaykunam
mancharichiwan ñoqallayta.
Yachanim Diosnilláy, qamqa
huchayoqpaq hapiwanaykita.
- 29 Mana allin ruraq kachkaspayqa
yanqapaqñachiki llamkasaq ñoqaqa.
- 30 Taqsanawanña makiyta mayllakuptiypas,
lejiawanña makiyta chuyanchakuptiypas
- 31 qamqa mitu uchkumanraqmi
wischuykuwanki.
Pachaypas ñoqamanta millakuwanankamam
wischuykuwanki.
- 32 Diosqa manam ñoqallay hina runachu
payta contestanaypaqqa.
Diosqa manam ñoqallay hina runachu

juicioman apanakunaykupaqqa.

- ³³ ¡Ima allinraq kanman
ñoqaykuta allinyanaykachiq
pipas kaptinqa!
¡Ima allinraq kanman
ñoqaykuta abrazaykachiwaqniyku
pipas kaptinqa!
- ³⁴ ¡Ima allinraq kanman
Diospa castigomanta
pipas harkaykuwaptinqa!
¡Ima allinraq kanman
Diospa manchakuy qowasqanmanta
pipas harkaykuwaptinqa!
- ³⁵ Mana manchakuspayñach rimapayayman paytaqa.
Manam rimasqaykichikman hinachu kani ñoqaga.

Jobmi waqan nanayninmanta

- 10** ¹ Vidaytam amiruniña ñoqaga.
Mana upallaykuspam
willakusaq ñoqaga.
Llumpay llaki sonqoyoqmi
rimarisaq ñoqaga.
- ² Diostam nisaq ñoqaga:
Mana allin ruraqpaqqa
amayá hapiwaychu ñoqataqa.
Qawaykachiwayá imamantam
culpayoqpaq hapiwasqaykitaqa.
- ³ Qampuni ñoqapa unanchaqniy kachkaspaykiqa
¿imanasqamá ñakarichiwankiqa?
¿Imanasqamá mana allin ruraqmanraqqa
sayapakurunkiqa?
- ⁴ Qamqariki manam
runapa ñawin hina
ñawiyochu kanki.
Qamqariki manam
runapa rikusqanman hinachu
qawanki.
- ⁵ Qampa punchawnikikunaqa
manam runapa punchawnin hinallachu.
Qampa wataykikunaqa
manam runapa watankuna hinallachu.
- ⁶ Hinaptinqa ¿imanasqamá
mana allin rurasqaykunataqa maskanki?
Hinaptinqa ¿imanasqamá
huchaykunataqa averiguanki?
- ⁷ Qamqariki yachankim

- mana culpayoq kasqaytaqa.
 Yachankimiki qampa makikimanta
 mana pipas librawanantaqa.
- ⁸ Ñoqataqa qanmi formawaspayki
 unanchawarqanki
 ¿hinaspachum kunanqa pasaypaqta
 wañurachiyta munawanki?
- ⁹ Yuyariyá, qamqariki mitumanta
 hinam rurawarqanki
 ¿hinaspachum kunanñataq ñutu allpaman
 huktawan tikraruwanki?
- ¹⁰ ¿Manachu lecheta hina talliruwarqanki?
 ¿Manachu quesopaq hina cuajaruwarqanki?
- ¹¹ Qaraywan aychaywanmi pachaykachiwarqanki.
 Tulluykunatawan ankuykunatam simpay-simpayta ruraykurqanki.
- ¹² Qanmi kawsachiwaspayki favorecewarqanki.
 Qanmi cuidawaspayki vidayta waqaycharqanki.
- ¹³ Chaywanpas qamqa ñam
 yuyaymanarqankiña kaykunamanta.
 Yachanim kay yuyaymanasqaykiqa
 sonqoykipi kasqanta.
- ¹⁴ Qanmi qawawarqanki huchallikuruptyyqa
 hapiruwanykipaq.
 Qanmi qawawarqanki huchallikuruptyyqa
 culpayoqpaq hapiwananykipaq.
- ¹⁵ Culpayoq kaspayqa ¿imallapiraq rikukuyman ñoqallayqa?
 Manaña culpayoq kaspaypas manam hoqarisachu umaytaqa.
 Lllupay penqaypim ñoqallayqa kallachkani.
 Ñakarispaymi sinka hinaña kallachkani.
- ¹⁶ Sichum umallayta hoqariruptiyqa
 leon hinam hapiruwanykipaq qatikachawanki.
 Sichum umallayta hoqariruptiyqa
 contraypim milagrokunatapas ruranki.
- ¹⁷ Kuti-kutirispaykim contraypi testigoykikunata churanki.
 Contraypim piñakuynikita yapaykuwanki.
 Tropakunata yapa-yaparis pam ñoqallayman pawaykachiwanki.
- ¹⁸ ¿Imanasqataq mamaymanta nacechiarqanki?
 Amalaya ñoqallayqa wañukuymán karqa.
 Hinaptinga manach pipas rikuwanmanchu karqa.
- ¹⁹ Hinaptinga mana haykapipas
 kawsaq hinach kayman karqa.
 Hinaptinga nacesqallaraq kachkaspachá
 sepulturaman apasqa kayman karqa.
- ²⁰ Ñoqapa asllapas punchawniykunaqa
 ñam tukuruchkanña.

Tumpallatapas asirikunaypaqyá
ñoqamantaqa anchurikuyña.

- ²¹ Chayna asirikuytam munani
manaña kutimuq illaruchkaspay.
Chayna asirikuytam munani
manaraq tutayay nacionman illaruchkaspay.
Chayna asirikuytam munani
manaraq tutay-tutaypa kasqanman illaruchkaspay.
- ²² Chay nacionqa yana mankapa
sikin hina tutayaypa kananmi.
Chay nacionqa chaqwa hina
tutay-tutaypa kananmi.
Chaypiqa achkiypas rikchakun tutayaymanmi.

Jobta Zofar qaqchasqanmanta

11 ¹Naamat lawmanta Zofar sutiyoq runam Jobta nirqa:

- ² Chayna achkallaña palabrakunaqa
contestasqam kanan.
¿Pipas achkallataña rimaspanchum
mana huchayoqpaqña hapisqa kanman?
- ³ ¿Achka rimasqaykiwanchu
runakunata upallarachinki?
¿Burlakuptikichu
mana pipas qaqchasunki?
- ⁴ Qamqa Diostam ninki:
“Yachachisqaykunaqa allinpunim” nispa.
Qamqa Diostam ninki:
“Qayllaykipiqa limpiom kani” nispa.
- ⁵ Amalaya Diospuni rimapayasunkiman.
Amalaya Diospuni contraykipi nisunkiman.
- ⁶ Diosqa yachachisunkimanmi
runamanta pakasqa kaqkunata.
Allin yachachikuyqariki
iskay yachachikuyniyoqmi.
Chaynapim qamqa qawawaq
Diospa castigasusqaykiqa
merecesqaykimantapas aslla kasqanta.
- ⁷ ¿Mana haypay atina Diospa
kaynintachu maskayta munachkanki?
¿Tukuy atiyniyoq Diospa cabal
kaynintachu maskayta munachkanki?
- ⁸ Chaykunaqariki cielokunamantapas
aswan alto-altoraqmi.

- Hinaptinga ÷imatamá rurawaq?
 Chaykunaqariki wañuqkunapa
 kasqanmantapas aswan uku-ukuraqmi.
 Hinaptinga ÷imatamá yachawaq?
- ⁹ Chaykunapa sayayninqariki
 kay pachamantapas aswan largoraqmi.
 Chaykunapa sayayninqariki
 lamar qochamantapas aswan anchoraqmi.
- ¹⁰ Sichum Dios pasaspan
 pitapas presocharuptinqa
 ÷pitaqcha payta harkakunman?
 Sichum Dios pasaspan
 juicioman qayaptinga
 ÷pitaqcha payta harkakunman?
- ¹¹ Payqa reqsinmi
 engañakuq runakunataqa.
 Mana allin kaqkunata qawaspanqa
 payqa yachachkanpunim chaykunamantaqa.
- ¹² Mana yuyayniyoq runaqa
 manam tikrakurunmanchu
 yuyayniyoq runamanqa.
 Asnomantaqa
 manam nacenmanchu runaqa.
- ¹³ Sichum sonqoykita
 Diospaq preparaptikiqa,
 sichum Diosman makikita
 haywariptikiqa,
- ¹⁴ sichum makikikunapi mana allin kaqta
 kikiqimanta wischuptikiqa,
 sichum wasikiqi
 imapas mana allin yachananta
 mana consienteptikiqa
- ¹⁵ umaykim mana penqakuspa
 altoman hoqarisqa kanqa.
 Sonqoykim mana imatapas manchakuspan
 qaqa hina takyanqa.
- ¹⁶ Hinaptinmi ñakarisqaykitaqa
 qonqarunkiña.
 Yaku pasaruqmanta hinam
 chaykunataqa qonqarunkiña.
- ¹⁷ Hinaptinmi qampa vidaykiqa kancharinqa
 chawpi punchawmantapas aswan mastaraq.
 Hinaptinmi tutayypi kasqaykiqa kancharinqa
 achikyaypi kanchay hinarraq.
- ¹⁸ Qamqa seguroña
 confiakusqaykiraykum kawsakunki.

Muyuriqníkita qawarispam
mana manchakuspaña puñukunki.

¹⁹ Puñuykuptikiqa manam pipas
manchachisunkichu qamtaqa.

Achkaqmi favorecenaykipaq
maskasunki qamtaqa.

²⁰ Mana allin runakunapa ñawinmi
ichaqa pisiparunña
Amparakunankupaq mana imatapas
tarispam pisiparunkuña.

Paykunapa confianzanqa wañuruchkaq hinam
puchukarunña.

Jobmi rimarin Diospa atiyinmantawan yachayninmanta

12 ¹ Hinaptinmi Jobñataq nirqa:

² Arí, decenete runakunam
kankichik qamkunaqa.
Qamkuna wañukuptikichikmi
yachaypas qamkunawantaq tukurunqa.

³ Ñoqapas qamkuna hina yuyayniyoqmi kaniqa.
Arí, manam qamkunamanta menoschu kaniqa.
¿Pimá mana yachanchu chaykunataqa?

⁴ Diosta mañakuptiyimi rimapayawarqa.
Chaywanpas amistadniymi asipayawarqa.
Allin ruraq mana huchayoqmi kani.
Chaywanpas amistadniypa asipayasqanmi kani.

⁵ Seguro kawsakuq runakunaqa manam
kaqpaqpas hapinchu desgraciataqa.
Huchaman urmaq runakunallas
pasan chayna desgraciataqa.

⁶ Salteaq runakunaqa wasinkupipas
hawkam kawsakunku.
Diosta piñachiq runakunaqa
segurom kawsakunku.
Diosqa paykunapa munayllanpi
kasqanta piensaspankum
seguro kawsakunku.

⁷ Chaynaqa kunanyá tapuy uywakunata.
Hinaptinmi paykuna yachachisunki.
Chaynaqa kunanyá tapuy alton pawaqkunata.
Hinaptinmi paykuna willaykusunki.

⁸ Kay pachapi kaqkunatapas
rimapayayá hinaptinga yachachisunkim.

- Lamar qochapi
 kaqkunapas chaykunataqa willaykusunkim.
- ⁹ ¿Pitaq mana yachanchu
 tukuy kaykunataqa?
 ¿Pitaq mana yachanchu
 Tayta Diospuni kaykuna rurasqantaqa?
- ¹⁰ Diospa makinpim
 llapallan kawsaqkunapa vidanqa kachkan.
 Paypa makinpitaqmi
 llapallan runakunapa espiritunpas kachkan.
- ¹¹ Cheqaptapunim rinriqa
 musyan palabrukunata.
 Chaynataqmi simipas
 musyantaq mikuypa gustonkunata.
- ¹² Machuyaruqña runakunapim
 kachkan yachayqa.
 Unay watayoq runakunapim
 kachkan entiendeyqa.
- ¹³ Diosllamantam hamun
 yachaywan atiyqa.
 Diosllamantam hamun
 allin consejakuywan allin entiendeyqa.
- ¹⁴ Imatapas Dios tuñirachiptinqa
 manañam pipas hatarichinmanchu.
 Pitapas Dios wichqaruptinqa
 manañam pipas kacharinmanchu.
- ¹⁵ Yakukunata Dios tanirachiptinqa
 lliwmi chakirun.
 Yakukunata Dios kachaykuptinqa
 lliw allpatam aparun.
- ¹⁶ Diosllamantam hamun
 atiywan vanceyqa.
 Payllamantam hamun
 engañachikuq runawan engañakuq runaqa.
- ¹⁷ Consejaqkunatam imanmantapas
 qechusqataña payqa presochaspan puserun.
 Payqa juezkunatam
 upamanña tikrarun.
- ¹⁸ Payqa mana munayniyoqtañam
 rikurirachin reykunata.
 Payqa presochaspam mana pachayoqtaña
 pasachin paykunata.
- ¹⁹ Sacerdotekunatam imanmantapas qechusqataña
 payqa presochaspan puserun.
 Unay tiempoña munaychakuq runakunatam

payqa qarqorun.

²⁰ Hapipakuna consejaqkunatam
payqa upallachin.

Yuyaq runakunapa allin tanteasqantam
payqa chinkachin.

²¹ Payqa kamachikuqkunatam
penqayman churarun.

Payqa kallpasapakunapa armantam
qechurun.

²² Diosmi tutayay ukupi
pakasqata rikurichin.

Tutay-tutayña kaqtapas
achkiymanmi lloqsichin.

²³ Diosmi hatunyachin nacionkunata.
Diosmi purmachin nacionkunata.

Payqa nacionkunapa linderontam hatunyachin.
Chaypi *yachaqkunatapas presotam pusachin.

²⁴ Kay pachapi jefekunapa yuyaynintam
Diosqa yanqacharachin.

Mana ñampa kanan chunniqpim
paykunataqa pantarachin.

²⁵ Paykunaqa tutayaypim
tamra-tamra purinku.

Sinka runa hinam
Diospa pantachisqan
paykunaqa purinku.

Jobmi defiendekun honrado runa kasqanmanta

13 ¹ Arí, tukuy kaykunataqa
kikiypunim rikurqani.

Arí, tukuy kaykunataqa
kikiypunim uyarispay entienderqani.

² Ñoqapas yachanim
qamkunapa yachasqaykichiktaqa.

Manataqmi ñoqaqa menoschu
kani qamkunamantaqa.

³ Ñoqaqa Tukuy Atiyniyoq
Dioswanmi rimayta munani.

Manam qamkunawan rimaytachu
ñoqaqa munani.

Asuntoymanta Dioswan
parlariytam munani.

⁴ Qamkunaqa llullakuspam
imatapas pakaykunkichik.

Qamkunaqa llapallaykichikmi mana

- imapaq serviq doctorkuna kankichik.
⁵ ¡Ima allinraq kanman
 pasaypaqta upallaruptikichik!
 Hinaptinga yachayniyoq kasqaykichiktach
 reqsichikuwaqchik.
- ⁶ Kunanyá uyariykuwaychik
 asuntoymanta rimarisqayta.
 Kunanyá atiendeykuwaychik
 ñoqapa defiendekusqayta.
- ⁷ ¿Diospa favorninpichum
 chay llullakunata rimachkankichik?
 ¿Diospa favorninpichum
 chay engañokunata rimachkankichik?
- ⁸ ¿Qamkunaqa Diosmanchum
 sayapakurunkichik?
 ¿Qamkunaqa Diospaqchum
 discutiwachkankichik?
- ⁹ Sichum pay pruebasuptikichikqa
 ¿yaqachum allin lloqsiwaqchik?
 ¿Yaqachum qamkunaqa runapas kanman hina
 payta engañaruwaqchik?
- ¹⁰ Sichum engañollawan payman sayapakuptikichikqa
 seguropunim qaqchaparusunkichik payqa.
- ¹¹ Hatu-hatun kasqanraykum
 Diosqa mancharichisunkichik.
 Diosqa llumpa-llumpaytam
 qamkunata mancharichisunkichik.
- ¹² Rikchanachiykuna rimasqaykichikqa
 usuchisqa uchpa hinallam.
 Murallaykichikqa mitumanta
 wichiruiq perqa hinallam.
- ¹³ Kunanqa upallaptikichikyá
 ñoqañataq rimarisaq.
 Imaña pasawaptinpas
 ñoqañataqmi rimarisaq.
- ¹⁴ ¿Imanasqataq vidaytapas wañuyupa
 patanmanraqqa churallasaq?
 ¿Wañuyupas-kawsaypas chullalla kachkaptinchum
 chaymanraq wichiykullasaq?
- ¹⁵ Diospuni wañurachiwaypi kaptinpas
 ñoqallayqa paymanmi hapipakullasaq.
 Imaynaña kaptinpas paypa ñawpaqinpinim
 ñoqaqa defiendekullasaq.
- ¹⁶ Ichapas chaynapi salvacionta

tarillayman ñoqallayqa.

Diosta mana kaqpaqpas hapiq runaqa
manam chayanmanchu paypa ñawpaqinmanqa.

17 Qamkunaqa allintayá uyariychik
kay nisqaykunata.

Qamkunaqa allintayá uyariychik
kay rimarisqaykunata.

18 Kunanmi ordenninpi rimarisaq asuntoymanta.
Ñoqaqa yachakunim mana huchayoc kasqayta.

19 ¿Yaqachum pipas
atipanakunman ñoqawanqa?
Chayna kaptinqa upallakuruspaymi
wañukusaqña ñoqallayqa.

20 Iskay cosallatañayá
ama ruraychu ñoqallaypaqqa.
Hinaptinqa manam
pakakusaqchu qanmantaqa.

21 Amañayá castigawaychu
ñoqallaytaqa.
Amayá manchachiwaychu
manchakuypaq kasqaykiwanqa.

22 Qayaykamuwayá hinaptinqa
ñoqam contestamusqayki.
Ñoqa rimapayamuptiyimi
qamñataq contestamuwanki.

23 ¿Maynañataq mana allin rurasqaykunaqa?
¿Maynañataq ñoqapa huchaykunaqa?
Qawaykachiwayá mana kasukusqaytaqa.
Qawaykachiwayá ñoqapa huchaytaqa.

24 ¿Imanasqataq ñoqamantaqa pakakuchkanki?
¿Imanasqataq enemigoykipaqqa hapiwachkanki?

25 ¿Wayrapa apakachasqan rapi hinalla kachkaptiychum
ñoqataqa ñakarichiwanki?
¿Chakisqa paja hinalla kachkaptiychum
ñoqataqa qatikachawanki?

26 Llakikuypaq kaqkunatam
contraypi qellqachkanki.
Mozo kaspay mana allin rurasqaymantam
cargochawanki.

27 Cepo sutiyoq hapichinawanmi
chakiykunata hapichiwanki.
Maypim purisqaypim
qamqa wateqawanki.
Chaki plantaytam
qamqa señalarunki.

²⁸ Ismuchkaq hinam
runaqa machuyaruchkanña.
Puyupa tukusqan pacha hinam
runaqa tukuruchkanña.

Runapa pisilla kawsasqanmanta

- 14** ¹ Warmimanta naceq runapa vidanqa
pisi tiempollapaqmi.
Warmimanta naceq runapa vidanqa
llumpay amirunallapaqmi.
- ² Runapa vidanqa wayta hina
panchiruspan qawiruqllam.
Runapa vidanqa llantuy hina
mana takyaspan chinkaruqllam.
- ³ ¿Kayna runatachum
qawariwanki?
¿Kayna runatachum
juiciomanraq qayachiwanki?
- ⁴ Manam pipas qachamantaqa
horqonmanchu limpiotaqa.
- ⁵ Cheqaptapunim runapa punchawninkunaqa
yupasqalla kachkan.
Cheqaptapunim runapa killankunaqa
makillaykipi kachkan.
Decretasqaykiman hina maykamam chayananmantaqa
mana pasaqmi payqa kachkan.
- ⁶ Amaña paytaqa qawarayaspayá
hawka kananpaqña saqeykuy.
Llamkapakuqpa punchawnin cumplikunankamayá
paytaqa saqeykuy.
- ⁷ Sachaqa kuchusqa kaspapas
huktawanraqmi ikllimunqa.
Mana faltaytam
chay sachapa ikllimunqa.
- ⁸ Chay sachapa sapinkuna
allpapi machuyaruptinpas,
chay sachapa kullun ñutu
allpapi wañuruqtiinpas
- ⁹ yaku nuyuykuqtiinmi huktawan verdeyarinqa,
mosoq planta hinaraqmi
kallmankuna mutmuringqa.
- ¹⁰ Ichaqa runa wañukuqtiinqa
¿pitaq sayarichinman?
Ichaqa runa tukuruqtiinqa
¿maypitaq kanman?

- 11 Imaynam yakukuna lamar qochamanta waspirun,
imaynam mayupas taniruspa chakirun,
- 12 chaynam cielokuna kanankamaqa runaqa
mana hatarinqachu wañusqanmanta.
Chaynam cielokuna kanankamaqa runaqa
mana rikcharinmanchu puñusqanmanta.
- 13 ¡Ima allinraq kanman
piñakuyniki pasanankama pakaykuwaptikiqa!
¡Ima allinraq kanman
plazota qoykuwaspayki yuyariwaptikiqa!
- 14 Sichum huk runa wañukuspanqa
¿yaqachum huk tawan kawsarimunqa?
Chayna kaptinqa ñakarispapas
kacharisqa kanaykamam suyasaq ñoqallayqa.
- 15 Hinaptinga qayakamuptikim
ñoqañataq contestamusqayki.
Hinaptinga unanchawasqaykimantachá
sientiyapaña-sientiwanki.
- 16 Yupiyta yupaptikipas manachá qamtaqa
imapas qokusunkimanchu huchaymantaqa.
- 17 Costalpa simin sirachkaq hinam
mana kasukusqayta sirarunki.
Mituwan llusichkaq hinam
mana allin rurasqaykunata tapaykunki.
- 18 Huk orqo wichiycuspan
mastakuruchkaq hinam,
tíyananmanta huk hatun rumi kuyuchkaq hinam,
- 19 imaynam rumikunata yaku
llaqwachkaq hinam,
imaynam allpata lloqlla apachkaq hinam
qampas runapa confiakullasqanta
lliw yanqacharunki.
- 20 Qamqa pasakunankamam wiñaypaña
runata vencerunki.
Rikchaynintapas tikraruspaykim
paytaqa qarqorunki.
- 21 Churinkuna alabasqa kaptinpas
runaqa manañam yachañañachu.
Churinkuna humillasqa kaptinpas
payqa manam cuentata qokunañañachu.
- 22 Runaqa sapallanmi ñakarillan
cuerponpa nanayninta.
Payqa sapallanmi llakikullan
kikinpa llakikuyninmanta.

Jobta Elifaz qaqchasqanmanta
(15-21)

15 ¹ Teman lawmanta Elifazpas Jobtam nirqa:

- ² Yachayniyoq runaqa
¿rimanmanchu yanqakunata?
Yachayniyoq runaqa
¿wayrallawanchu huntachinman wiksanta?
- ³ Yachayniyoq runaqa manam rimanpas
mana serviq palabrakunatachu.
Yachayniyoq runaqa manam rimanpas
mana valeq palabrakunatachu.
- ⁴ Dios respetaytam qamqa
chinkachiypi richkanki.
Diosmanta yuyaymanaytam qamqa
menosyachichkanki.
- ⁵ Mana allin sonqoykim
mana allinllata rimachisunki.
Qamqariki atoq runakunapa
rimanantam aklakuykunki.
- ⁶ Simillaykim huchayoq kasqaykitaqa
reqsirachisunki.
Manam ñoqachu huchayoq kasqaykitaqa
reqsirachiki.
Simillaykim conraykipiqa
contestasunki.
- ⁷ ¿Runakunamanta punta naceqchu
qamqa kanki?
¿Orqokunamanta puntataraqchum
qamqa wachakusqa karqanki?
- ⁸ ¿Qamllachu Diospa huñunakuyninpi
rimasqanta uyarayarqanki?
¿Sapallayki yachayniyoq
kasqaykipaqchum hapikunki?
- ⁹ ¿Imatañataq qamqa yachanki
ñoqaykupa mana yachanaykutaqa?
¿Imatañataq qamqa entiendenki
ñoqaykupa mana entiendenaykutaqa?
- ¹⁰ Ñoqayku ukupiqariki kachkan
soqo chukchayoq machuyaruq runakunañam.
Ñoqayku ukupiqariki kachkan
taytaykimanta aswan achka watayoq runakunañam.
- ¹¹ ¿Asllapaqchum hapinki
kikin Diospa consuelasqaykita?
¿Asllapaqchum hapinki

sumaq palabrakunawan rimapayasusqaykita?

12 ¿Imanasqataq sonqoyki
karunchasuchkanki?

¿Imanasqataq nanay ñawikiwanqa
qawarayachkanki?

13 ¿Imanasqataq chayna palabrakunataqa
simikimanta lloqsichichkanki?

14 ¿Pitaq runaqa chuyayachisqapaqña
hapisqa kananpaqqa?

¿Pitaq warmimanta naceqqa
limpiopaqña hapisqa kananpaqqa?

15 Diosqa manam angelninkunapipas
confiakunchu.

Paypa qayllanpiqa cielokunapas
manam limpiochu.

16 Hinaptinga aswanraqchiki
millakuypaq huchasapa runapiqa

Diosqa mana confiakunchu.

Hinaptinga aswanraqchiki
yaku tomachkaq hina huchallikuq runapiqa

Diosqa mana confiakunchu.

17 Uyariwayá. Ñoqam willasqayki.

Ñoqaqa qawasqaytam willasqayki.

18 Ñoqam willasqayki
yachayniyoqkunapa willawasqankuta.

Chay yachayniyoqkunaqa manam pakarqakuchu
abuelonkunapa willasqanta.

19 Paykunallamanmi allpaqa
qosqa karqa.

Forasterokunaqa manam pasarqachu
paykunapa chawpintaqa.

20 Mana allin ruraqpa kawsayninqa

tukuy tiempom ñakariylla.

Chaynataqmi ñakarichiqpa watankunaqa
kachkan yupasqalla.

21 Chay mana allin runaqa
manchakuypaq qapariykunatam uyarirun.

Chay mana allin runamanqa
hawkalla kakuchkaptinmi salteaqkuna chayaramun.

22 Paypaqa manam ima confianzanpas kannachu
chay tutayaymanta lloqsinanpaqqa.

Payqa akllasqañam kachkan
espadawan wañunanpaqqa.

23 Ullachkukunapa mikusqan kananpaqmi

- payqa akllasqaña kachkan.
Tutayaq tiempo suyasqantam
payqa yachakuchkan.
- 24 Sasachakuywan llakikuymi
paytaqa mancharichin.
Chaykunam paytaqa rey hina contranpi
hatariruspan vencen.
- 25 Chaykunamá pasan Diospa contranpi
makin hoqariq runataqa.
Chaykunamá pasan Tukuy Atiyniyoq Diospa contranpi
hatunchakuq runataqa.
- 26 Chay runaqa Diospa contranpim
pawaykuq-pawaykuqlaña kallpan.
Chay runaqa allin rakta harkachikunawan
harkaykachikuspanmi kallpan.
- 27 Payqa poqosqa uyallañam kachkanpas.
payqa wiksasapallañam kachkanpas.
- 28 Payqa yachanqapas tuñichisqa llaqtakunapim.
Payqa yachanqapas chunnichkaq wasikunapim.
Payqa yachanqapas purmasqa wasikunapim.
- 29 Payqa qori-qollqewanqa
manañam apuyanqachu.
Paypaqa kapuqninkunam
manaña duranqachu.
Kay pachapiqa kapuqninkunam
manaña miranqachu.
- 30 Payqa manam lluptinqachu
tutayaymantaga.
Sachapa kallmanta ninapa chakirachisqan hinam
payqa kanqa.
Payqa Diospa pukuykusqanwanmi
tukusqa kanqa.
- 31 Mana allin runaqa amayá hapipakuchunchu
pantachiqnin engañollapiqa.
Chay engañollam paypaqa
pagon rikurirunqa.
- 32 Sachapa kallman chakiruiq hinam
payqa manaraq tiemponpi tukurunqa.
Ikllimuq kallmakunapas
manam kanqañachu paypaqa.
- 33 Payqa kanqa
yuranmanta mana poqosqa uvas pallarusqa hinam.
Payqa kanqa
aceitunas sachapa sisan wichiruiq hinam.
- 34 Dios mana yupaychaqkunapa castankunaqa
mana mirayniyoqmi kanqa.

Pakasqallapi imapas chaskikuq runapa wasinqa
ninapa rupasqanmi kanqa.

- ³⁵ Paykunaqa wiksayoq warmi hinam
mana allinta wiksayakurunku.
Paykunaqa wachakuq warmi hinam
mana allinta wachakurunku.
Wachakuq warmi, wawata rikurichiq hinam
paykunaqa engañollata rikurirachinku.

Diospa contranpi Job rimasqanmanta

16 ¹ Jobñataqmi nirqa:

- ² Achka kutitañam uyarirqani
chay rimasqaykichikta hinaqa.
Consuelakuq tukuspaykichikmi
amirachiwankichikña qamkunaqa.
- ³ ¿Haykapitaq tukunqa kay yanqa
mana pasaq rimasqaykichikqa?
¿Ima kallpanchasuptikichiktaq
contestawankichik chaynataqa?
- ⁴ Ñoqapa ñakarisqayta qamkuna ñakariptikichikqa
ñoqapas qamkuna hinachá rimachkayman.
Ñoqapa ñakarisqayta qamkuna ñakariptikichikqa
contraykichikpich miskichikuchkayman.
Ñoqapa ñakarisqayta qamkuna ñakariptikichikqa
ñoqapas qamkunapa contraykichikpich
kusipayaspay umayta kuyuchichkayman.
- ⁵ Ichaqa palabrallawanpas ñoqaqa
kallpanchaykichikmanmi.
Ichaqa consuelo palabrallawanpas
sonqoykichiktaqa tiyaykachiyanmi.
- ⁶ Rimariptiypas manam nanayllayqa
samaykunchu.
Upallaruptiypas manam nanayniyqa
pasaykunchu.
- ⁷ Diosmi ñoqapa kallpallayta
chinkarachin.
Payqa llapallan amigoykunatam
mancharirachin.
- ⁸ Paymi ruraruwan tullunwan
qarallantaña.
Chayna tullu kayniymi contraypi
hatarirun testigo hinaña.
- ⁹ Payqa cheqniwaspanmi piñakuyllawanña
purun animal hina llikiparuwan.
Payqa contraypim

- kirunta kachupakuspan qawawan.
 Payqa enemigoy hinam
 nanay ñawinwan qawawan.
- 10 Llapa runakunaqa contraypi
 huñunakuruspankum yachapayawanku.
 Paykunaqa despreciawaspankum
 uyaykunapi maqawanku.
- 11 Diosmi qoykuwan
 mana allin runakunaman.
 Payqa wischuykuwanmi
 mana allin ruraqkunaman.
- 12 Hawka kawsakuchkaptiyimi
 ñutuparullawan.
 Matankaymanta hapiykuspan chamcharullawan.
 Flechapa hapinanta hinam churaruwan.
- 13 Paypa flechaqninkunam
 ñoqallayta muyuykuwanku.
 Mana llakirikuspan
 rurunllaytapas clavarunku.
 Hayaqllaytam taqtarunku.
- 14 Payqa kaypi-wakpim
 ikiparuwan.
 Payqa kallpasapa soldado hinam
 contraypi kallpaykuwan.
- 15 Ñoqaqa llakillawanñam
 luto pachawan churakurqani.
 Chaymi orgulloso kayniytapas
 pampaman wischurqani.
- 16 Llumpayta waqasqaywanmi
 pukay-pukayña kachkan uyallaypas.
 Anta-antallañam kachkan ñawillaypas.
- 17 Chaynam pasawarqa
 manapuni daño ruraq kachkaptiypas.
 Chaynam pasawarqa
 allin sonqowan mañakuchkaptiypas.
- 18 Allpa, amayá tapaykuychu yawarllayta.
 Allpa, amayá pakaykuychu qaparillasqayta.
- 19 Aswanqa hanaq pachapim
 kunanpuni kapuwachkan ñoqapa testigoy.
 Aswanqa altokunapim kapuwachkan
 ñoqallaypa abogadoy.
- 20 Amistadniykunapas despreciawankum
 ñoqataqa.
 Ichaqa Diospa ñawpaqninim

weqellayta chaqchuchkani ñoqaqa.

- ²¹ Imaynam huk runa rimanman
amistadninpa favorninpi
chaynach ñoqapa abogadoypas defiendewanman
Diospa ñawpaqninpi.
- ²² Apurawmanmi pasachkan
pisi watakunallaña kawsanayqa.
Manaña kutimunaypaqmi
ripukusaq ñoqallayqa.

- 17** ¹ Valorllaymi tukuruchkanña.
Vidallaypa tukuyinmi chayamuchkanña.
Sepulturam kapuwachkan preparasqaña.
- ² Asipayawaqniy runakunallam
kachkan ñoqawanqa.
Paykunapa piñakuyllantam
qawani ñoqallayqa.
- ³ Diosnilláy, qamyá
garantizaykuway ñoqallaytaqa.
Arí, qamllam garantizawankiman
ñoqallaytaqa.
- ⁴ Mana entiendenankupaqmi
tutayarachinki paykunapa yuyaynintaqa.
Chaynapim qamqa mana dejankichu
paykuna vencionantaqa.
- ⁵ Imankunapas chaskirunanrayku
amistadnin denunciaq runapa churinkunaqa
ñawsakunam kallanqaku.
- ⁶ Qampunim munarqanki
llapallan runakunapa asipayanan kanayta.
Qanmi dejaykuwanki
runakunapa toqapayanan kanayta.
- ⁷ Llakikusqayraykum
ñawillaypas tutayaruchkanña.
Tukuy cuerpollaymi
kachkan llantuy hinallaña.
- ⁸ Chaynata qawaykuwaspankum
allin kawsaqkuna admirakunku.
Mana huchayoq runakunam
iskay uyapa contranpi hatarirunku.
- ⁹ Allin ruraq runakunaqa
kawsasqanpim aswanraq kallpanchakunku.
- ¹⁰ Llapallaykichikyá
kayman hamuychik qamkunaqa.
Manam huk yuyayniyoqtapas
tariymanchu qamkunapiqa.

- 11 Punchawniykunam pasachkan.
Piensasqaykunam chinkachkan.
Sonqoypa munasqankunam chinkachkan.
- 12 Qamkunam ichaqa tutatapas
punchawmanña tikrarunkichik.
Tutayaypi kachkaspaykichikmi ninkichik:
“Ñam achkiqa hichpamuchkanña” nispaykichik.
- 13 Ñoqapa suyasqay wasiqa kachkan
wañusqakunapa kasqallanpim.
Ñoqaga camaytapas mastakuni
tutayayllapim.
- 14 Wañusqakunapa kasqantam
sutichani: “Qanmi kanki
taytay” nispay.
Aycha urutañataqmi sutichani:
“Qanmi kanki mamaypas, paniypas” nispay.
- 15 Chaynaqa ¿maypimá ñoqapa
confianzayqa?
Chaynaqa ¿pimá tarirapuwaman
imapipas confiakunaytaqa?
- 16 ¿Yaqachum chay confiakusqayqa
ñoqawan uraykunman wañuqkunapa kasqanman?
¿Yaqachum kay confiakusqayqa
samanaykupaq compañawanman ñutu allpaman?

Bildadmi rimarin mana allin runakunapa imaynam kanankumanta

18 ¹Sua sutiyoq lawmanta Bildadmi nirqa:

- ²Rimasqankumantaqa ¿haykapiñataq
upallanqaku kay runakunaqa?
Sichum entiendewaqqchik hinaptinga
ñachá rimachwanña qamkunawanqa.
- ³¿Imanasqataq hapiwankiku
animalkunata hinaqa?
¿Upa runawan tupachisqachum
kaniku ñoqaykuqa?
- ⁴¿Qam piñakuptikichum
kay pachaqa chunnirunqa?
¿otaqchum rumikunapas maymi
kasqanmanta suchuchisqa kanqa?
- ⁵Mana allin ruraq runapaqa
achkiy hina kayninpas wañurunqam.
Mana allin ruraq runapaqa lenguaspa
rupariyninpas tukurunqam.
- ⁶Paypaqa karpanpi achkiyininpas tutayarunqam.
Paypaqa mecheronpas wañurunqam.

- 7 Qarillaña purichkaspanpas
hukmanyarunqam payqa.
Kikinpa tanteasqallanmi
wichiykachinqa paytaqa.
- 8 Chakinkunapas toqllaman
wichichisqam payqa kanqa.
Chay wichiykunan malla
hawanpim payqa purinqa.
- 9 Paytaqa chakinmantam
lazo hapirunqa.
Hapiruspanqa aswanraqmi
teqonqa paytaqa.
- 10 Paypaqmi waskapas
pampapi pakasqa kachkan.
Paypaqmi toqllapas
ñanpi pakasqa kachkan.
- 11 Payqa maypiñapas
manchakuypa hapisqallanmi.
Payqa kaypi-wakpi
manchakuypa qatikachasqallanmi.
- 12 Yarqaymantam paypaqa
kallpanpas tukuruchkanña.
Paypa hawanman wichiykunanpaqmi
desgraciaqa kachkan listollaña.
- 13 Paypa aycha qarantaqa
degraciam as-asllamanta mikurunqa.
Wañuchiq onqoymi
paytaqa pasaypaqta tukurunqa.
- 14 Wasinpi hawka kawsakusqanmantapas
payqa wikutisqam kanqa.
Payqa manchakuypaq wañuymanmi
pasachisqa kanqa.
- 15 Kikinpa wasinpas manaña paypa kaptinmi
chaypiqa hukña kawsakunqapas.
Azufrem chaqchusqa kanqa
paypa *yachananpipas.
- 16 Payqa kanqa sapinmanta chakiruw
sacha hinam.
Payqa kanqa kallmankuna qawiruw
sacha hinam.
- 17 Kay pachapipas payqa
manañam yuyasqachu kanqa.
Llaqtanpipas manañam rimarinqakuchu
paypa sutintaqa.
- 18 Achkiypi purichkaspam
payqa tutayayman wischusqa kanqa.

- Payqa kay pachamanta
runakunapa qarqorusqanmi kanqa.
- ¹⁹ Paypa ayllunpiqa manañam kanqachu
churinkunapas.
Paypa ayllunpiqa manañam kanqachu
willkankunapas.
Paypa wasinpiqa manam
kawsanqañachu pillapas.
- ²⁰ Chay runata imapas
pasarusqanta yacharuspankum
intipa qespimunun lawpi *yachaqkuna
llumpayta mancharikunqaku.
Chay runataqa imapas
pasarusqanta yacharuspankum
intipa seqaykunan lawpi yachaqkuna
llumpayta admirakunqaku.
- ²¹ Chaynapunim pasanqa
mana allin ruraqpa yachanantaqa.
Chaynapunim pasanqa
Dios mana reqsiq runapa kanantaqa.

Jobmi confiakun mana huchayoqpaqña Dios hapinanmanta

19 ¹ Jobñataqmi nirqa:

- ² ¿Haykapikamataq qamkunaqa
llakichiwankichik?
¿Haykapikamataq yanqa rimasqaykichikwan
mikuypaq-mikuwankichik?
- ³ Achka kutipiñam
penqayman churaruwankichik qamkunaqa.
Mana penqarikuspa
tratapawankichik qamkunaqa.
- ⁴ Cheqaptaña pantayman wichiukuptiypas
chay pantayqa ñoqallapaqñam.
- ⁵ Qamkunaqa contraypim hatunchakunkichik.
Penqaypi tarikusqaytam
qamkunaqa uyaypipuni niykuwankichik.
- ⁶ Ichaqa yachaychikyá
daño ruraqniyqa Diospuni kasqanta.
Yachaychikyá paypuni mallanwan
ñoqallaytaqa wankuruwasqanta.
- ⁷ “Ñakarichiwachkankum” nispa qayakuptiypas
manamya contestawanchu pillapas.
Qayakuptiypas manamya kanchu
ima allin arreglollapas.
- ⁸ Diosmi ñanniyta wichqarun

- manaña pasanaypaq.
 Ñanniytam tutayarachin
 manaña qaway atinaypaq.
- ⁹ Reqsisqa kasqaytapas
 yanqacharunmi payqa.
 Corona qechuchkaq hinam
 allin reqsisqa kayniyta qechuruwan payqa.
- ¹⁰ Kaylawniymanta-waklawniymantam
 ñoqallaytaqa pasaypaqta arruinaruwan.
 Sachata pelachkaq hinam
 confianzaytapas qechuruwan.
- ¹¹ Piñakuynintam contraypi
 wichiychakimuwan.
 Payqa enemigonpaqñam hapiruwan.
- ¹² Imaynam tropakuna huklla huñunakuruspa
 rinku huk llaqtapa contranpi,
 chaynam paypas peleachkan contraypi.
 Chay tropakuna llaqtaman
 yaykunanpaq ñan rurachkaq hinam
 payqa peleachkan contraypi.
 Wasiyta muyuykuq tropakuna hinam
 payqa peleachkan ñoqapa contraypi.
- ¹³ Payqa ñoqamantam karuncharachin
 wawqeykunatapas.
 Manañam reqsiqpas tukuwankuñachu
 reqsiqniykunapas.
- ¹⁴ Aylluykunapas manañam
 kapuwanñachu ñoqapaqa.
 Reqsisqaykunapas qonqaruwanñam
 ñoqataqa.
- ¹⁵ Wasiypi samakuqkunapas
 manañam reqsiqpas tukuwankuñachu.
 Sirvientaykunapas manañam
 reqsiqpas tukuwankuñachu.
 Forasterota hinam paykunaqa
 manaña reqsiqpas tukuwankuñachu.
- ¹⁶ Sirvienteta qayakuptyipas
 manam contestawanchu.
 Kikiypuni ruegoptyipas
 manam contestawanchu.
- ¹⁷ Samayniypas asnarirunñam warmiypaqqa.
 Millakuypaqmi rikuriruni familiaypaqqa.
- ¹⁸ Warmakunapas ñoqallaytam
 despreciawanku.
 Paykunaman rikuriykuptyimi

- contraypi rimanku.
- ¹⁹ Cheqnipakuruwankuñam kuyanakuşqay
amistadniykunapas.
Contraypiñam churakurunku ñoqapa
sinchi kuyasqaykunapas.
- ²⁰ Tulluywan qarallayñam
rikuriruni.
Kiruykuna hapiq aychallaywanñam
lluqtiruni.
- ²¹ Ñoqamantayá llakipayarikuychik
amigollaykuna.
Ñoqamanmi wichiykkullawan
Diospa castigonkuna.
- ²² ¿Imanasqataq ñakarichiwankichik
Dios hinaqa?
¿Manaraqchum aminkichik
mikuwachkaq hina kamiwaytaqa?
- ²³ ¡Ima allincha kanman palabraykuna
qellqasqa kaptinqa!
¡Ima allincha kanman rimasqaykuna
libropi qellqasqa kaptinqa!
- ²⁴ ¡Ima allincha kanman fierromanta cinselwan
titi tablapi pipas qellqaruptinqa!
¡Ima allincha kanman rumipi
wiñaypaq pipas qellqaruptinqa!
- ²⁵ Ñoqaqa yachanipunim
reclamaqniypa kawsakusqantaqa.
Kaykuna pasaruptinmi kay pachapi
sayaykuspan defiendewanqa ñoqataqa.
- ²⁶ Kay aycha cuerpoy onqoypa
mikupasqan kaptinpas
ñoqaqa hina cuerpoyoqraqmi
rikullasaq Diostapas.
- ²⁷ Diostaqa kikiypunim rikuykusaq.
Manam hukchu qawanqaqa,
aswanqa ñawiywanpunim rikuykusaq.
- Ñoqapa sonqollaymi hukmanyarurqa
- ²⁸ qamkunapa kayna nisqaykichikwan:
“¿Imaynataq ñakarichichwanqa” nispa
“Kikinpa huchankunaraykum ñakarichkanqa” nispa.
- ²⁹ Chaynaqa qamkunayá espadata manchakuychik.
Hucharayku Diospa apamusqan espadatayá manchakuychik,
juicio kasqantam yachankichik.

Zofarmi rimarin mana allin ruraqkunaqa castigasqa kananmanta

20 ¹Naamat lawmanta Zofar sutiyuq runañataqmi nirqa:

² Manam atiniñachu qasillalla kayta.

Chayraykum ñoqañataq nisqayki.

Manam atiniñachu upallalla uyariyta.

Chayraykum ñoqañataq nisqayki.

³ Tratawasqaykitam uyariykuyki.

Entiendeq kasqayraykum contestasqayki.

⁴ Qamqariki yachankim

ñawpa tiempomantaraq kayna pasakusqanta.

Qamqariki yachankim kay pachapi

runa rikurisqanmantaraq kayna pasakusqanta:

⁵ Mana allin ruraqpa asikuyninqariki

pisi tiempollapaqmi.

Dios mana respetaq runapa kusikuyninqa

huk ratollapaqmi.

⁶ Cielomanña haypaq hina

hatunchakuynin kaptinpas,

puyukunaman haypachkaq

hina uman chayaptinpas

⁷ payqa ispay hinallam

wiñaypaq chinkarunqa.

Reqsinqinkunapas: “¿Maypitaq kachkan

payqa?” nis pam ninqa.

⁸ Payqa mosqoy hinallam chinkarunqa.

Payqa mana tarisqañam kanqa.

Mosqoypi qawasqa hinallam pasarunqa.

⁹ Qawaqninpas manañam rikunqañachu.

*Yachasqan sitiopas manañam reqsinqañachu.

¹⁰ Paypa churinkunam

qopunqa wakchakunaman.

Suwakusqantaqa kikinpunim

kutichipunqa wakchakunaman.

¹¹ Paypa cuerponqa

mozopa hinaraq kachkaptinpas

allpapiraqmi tukunqa kallpallanpas.

¹² Mana allin rurasqanqa

siminpi miski hinaña kaptinpas,

chaytaqa qallunpa ukunpi

pakachkaq hinaña kaptinpas,

¹³ chaynataq allinpaq hapisqanrayku mana millakuptinqa

hinaspa simin ukupiraq waqaychaptinqa

¹⁴ wiksampi mikuyninmá qoltututurunqa.

- Culebrapa venenon hinamá ukunpi rikurirunqa.
 15 Payqa rakrapu hinam riqeza mikusqanta aqtumunqa.
 Diospunim paypa wixsanmanta vomitachinqa.
 16 Chayna runaqa culebrapa
 venenontam soqonqa.
 Chayna runataqa maqta urum
 kachuruspan wañurachinqa.
 17 Payqa manañam rikunqachu
 mayu hina kallpaq mieltaqa.
 Payqa manañam rikunqachu
 yaku hina kallpaq lechetaga.
 18 Payqa hukmanñam qonqa
 llamkasqanpa ganasqantapas.
 Payqa manam kusikunqachu
 qori-qollqe huñusqanwanpas.
 19 Payqa wakchakunata ñakarichispam
 saqerurqa.
 Payqa wasintapas mana rurakuspam
 hukmantaña qechukurqa.
 20 Payqa imawanpas mana saksaqmi karqa.
 Tariqpunim imapas munasqantaqa.
 21 Pay mikuqtinqa manam
 imapas puchuqñachu.
 Chayraykum allin kayninpas
 manaña takyanqachu.
 22 Aswan-aswanraq apullaña kachkaspanmi
 sasachakuykunaman wichiynunqa.
 Tukuy ima ñakariymi
 paypa hawanman chayaramunqa.
 23 Wixsanta huntachichkaptinmi
 Diosqa piñakuyninta kachaykunqa.
 Mikuchkaptinmi Diosqa piñakuyninta
 para kacharichkaq hina kachaykunqa.
 24 Fierro armakunamanta lluptiruptinpas
 broncemanta flecham tuksirunqa.
 25 Chay flechaqa cuerponman yaykuruspanmi
 hayaqninta pasarunqa.
 Payqa manchakuywanmi hapirachikunqa.
 26 Yanay-yanay tutayaymi paypa
 qori-qollqentapas taparunqa.
 Runapa mana pukupayasqan ninam
 paytaqa kañarunqa.
 Wasinpi puchuqkunatapas
 chay ninataqmi ruparunqa.
 27 Cielokunam paypa culpanta
 qawachinqa.

Allpapas paypa contranpim
hatarinqa.

²⁸ Wasintapas paypataqa
lloqllam aparunqa.
Diospa piñakusqan punchawpim
wasinqa apasqa kanqa.

²⁹ Mana allin ruraqpaqmi
tukuy chaykunata Diospuni alistarqa.
Chay runapa pagon kananpaqmi
chaykunataqa Diospuni kamachikurqa.

Mana allin ruraqkuna haw kayaypiraq kawsakusqankumanta

21 ¹ Jobñataqmi nirqa:

² Kay rimasqaykunatayá uyariykuychik.
Chaywanyá consuelaykuwaychik.

³ Rimarinaykamayá paciencyakuwaychik.
Chaymantañayá munaspaqa asikuwaychik.

⁴ Manam runawanchu quejayqa.
Manam kaymanchu qasillallaqa.
⁵ Qawariwaspayá mancharikuychik.
Makikichikwanyá simikichikta tapaychik.

⁶ Ñoqapunim yuyaripayqa
mancharikuni llumpayta.
Manchakuymantam cuerpoypas
katkatatan llumpayta.

⁷ ¿Imanasqataq mana allin ruraqkunaqa
kawsachkankuraq?
¿Imanasqataq paykunaqa kawsachkanku
machuyayninkukamaraq?
¿Imanasqataq paykunaqa kachkanku
aswan-aswan atiyniyoqraq?

⁸ Paykunaqa kawsakuspam churinpas
allin kasqanta qawanku.
Paykunaqa ñawinkuwanpunim willkankunapas
allin kasqanta qawanku.

⁹ Wasinkupas seguro kaptinmi
imatapas mana manchakunkuchu.
Diospa castigonpas
manam paykunamanqa wichiykunchu.

¹⁰ Paykunapaqa kachkanmi mana faltaspa
muyaq toronkunapas.
Mana sulluspam sumaqlлатаña
wachan vacankunapas.

¹¹ Chayna mana allin ruraqkunaqa warmankunaqa

- ovejakuna hinam lloqsinku.
 Paykunapa churinkunaqa
 pawaykachastinmi purinku.
- 12 Paykunaqa tinyata, arpata
 tocaptinkum kusikuymanta takinku.
 Paykunaqa qenapa tocasqanwanmi
 anchallataña kusikunku.
- 13 Paykunaqa allin kawsaypim
 kawsakunkupas.
 Hawkalla wañukuspam uraykunku
 wañuqkunapa kasqanmanpas.
- 14 Paykunaqa Diostapas kaynatam ninku:
 Qamqa anchurikuyá ñoqaykumantaqa.
 Manam munanikuchu munasqaykiman hina kawsaytaqa.
- 15 “¿Pitaq Tukuy Atiyniyoq Diosqa?” nispa.
 “¿Chaynapi payta servinanchikpaqqa?” nispa.
 ¿Imallapipas serviwachwanchum
 payta mañakuptinchikqa?
- 16 Ichaqa mana allin ruraqkunapa allin kayninkuqa
 manam kachkan paykunapa makillanpichu.
 Chayraykum paykunapa tanteayninkutaqa
 ñoqallayqa mana qatipakuymanchu.
- 17 As kutillapim wañurun
 mana allin ruraq runapa mecheronqa.
 As kutillapim desgraciapas
 hamun paykunamanqa.
 As kutillapim Diospas
 piñakuyninpi castigán paykunataqa.
- 18 As kutillapim mana allin ruraq runaqa
 paja hina wayrapa cheqechisqanpas.
 As kutillapim paykunaqa kanku
 qopa hina vientopa apakachasqanpas.
- 19 Runakunapa nisqanman hinaqa
 chay mana allin ruraqkunapa churinkunapaqmi
 Diosqa waqaychan castigonta.
 Ñoqapa piensasqayman hinaqa
 Diosyá castigachun kikin mana allin ruraqta.
 Chaynapiyá qawachichun payqa huchayoq kasqanta.
- 20 Payqa kikinpuniyá qawachun
 chay castigonta.
 Payqa kikinpuniyá tomachun
 Tukuy Atiyniyoqpa piñakuyninta.
- 21 Wañukuspanñaqa ¿yaqachum
 kusikunmanraq qepan hamuqkunamanta?
- 22 ¿Yaqachum pipas Diosta

yachachinman imallatapas?
 ¿Yaqachum pipas alto-altopi kaqkuna juzgaq Diosta
 yachachinman imallatapas?

- 23 Chayna runaqa allin kallpallanpiraqmi
 wañukunpas.
 Payqa seguro hinaspa hawkallam
 wañukunpas.
- 24 Chay runaqa wañukunqa poqosqaraqmi.
 Chay runaqa wañukunqa kallpayoqraqmi.
- 25 Wakin runañataqmi wañukunqa
 llumpay llakikuypi.
 Manaraq allinta kusirikuchkaspam
 wañukunqa llakikuyllapi.
- 26 Ichaqa wañukuspankuqa iskayninkum
 allpapi pampasqa kanqaku.
 Chaynapim paykunaqa
 aycha urupa mikusqan kanqaku.
- 27 Ñoqaqa yachanim ñoqapa contraypi
 imam piensasqaykichikta.
 Yachanim contraypi tanteanakuspa
 daño ruray munawasqaykichikta.
- 28 Qamkunam tapunakunkichik kaynata:
 “¿Maypitaq kachkan
 chay munaychakuqpa wasinqa?” nispa.
 “¿Maypitaq kachkan
 chay mana allin ruraqkunapa *yachananqa?” nispa.
- 29 ¿Manachum tapuyllapas-tapukurqankichik
 ñannin pasaqkunataqa?
 ¿Manachum imapas qokusunkichik
 paykunapa willakusqanmantaqa?
- 30 Mana allin runataqa manas imapas pasancho
 desgraciapa chayamusqan punchawqa.
 Payqa Diospa piñakuynin punchawpipas
 waqaychasqas kanqa.
- 31 ¿Pitaq uyanpi declaranman
 chayna mana allin runataqa?
 Chay runamanqa ¿pitaq paganman
 chayna mana allin rurasqanmantaqa?
- 32 Payqa kanqapas pampakunanpaq
 sepulturaman apasqaraqmi.
 Paytaqa velanqakupas
 sepulturampa hawanpiraqmi.
- 33 Pampakusqan qechwa allpapas
 sumaqlatañam chaskiykun paytaqa.
 Pampamunankupaq apaptinkupas

achkallay-achka runakunam payta qatirqa.
 Chaynataqmi paypa puntantapas
 achkallay-achka runakunataq rirqa.

- ³⁴ Chaynaqa yanqallam qamkunaqa
 consuelaq tukuwankichik.
 Yanqa engañollatam qamkunaqa
 contestawankichik.

Jobta hatu-hatun huchallikuqpaq Elifaz qaqchasqanmanta
(22-27)

22 ¹ Teman lawmanta kaq Elifazñataqmi Jobta nirqa:

- ² ¿Yaqachum runaqa Diospaq
 imallapipas servikunman?
 Allin yachayniyoqña runa kaspapas
 ¿yaqachum Diospaq servikunman?
- ³ ¿Tukuy Atiyniyoq Diostaqa
 kusichinchu allin ruraq kasqaykiqua?
 ¿Qampa allin kawsakusqaykiwanchum
 payqa imallatapas allinta gananqa?
- ⁴ Payta respetasqaykiraykum
 payqa mana qaqchasunkichu.
 Payta respetasqaykiraykum
 payqa juiciomanpas mana pusasunkichu.
- ⁵ Cheqaptaqa ancha mana allin runam
 qamqa kanki.
 Cheqaptaqa mana yupay atinañam
 kachkan qampa mana allin rurasqayki.
- ⁶ Yanqapunim aylluykikunapa
 pachanta prendapaq hapirqanki.
 Chaynapim paykunataqa
 qalallataña saqerurqanki.
- ⁷ Pisipasqamanmi yakuta
 mana tomaykachirqankichu.
 Yarqaymanta kaqmanpas
 manam mikuykachirqankichu.
- ⁸ Chaywanpas qamqariki
 chakrasapallaña munaychakuqmi kanki.
 Chaywanpas qamqariki
 chaypi *yachaq ancha reqsisqam kanki.
- ⁹ Qamqariki viudakunatapas
 mana imayoqtam kutichirqanki.
 Qamqariki mana piyiniyoqpa
 makinkunatam chamcharurqanki.
- ¹⁰ Chayraykum kunanqa

lazollaña muyusuchkanki.
 Chayraykum kunanqa
 mancharikuyllaña hukmanyachisuchkanki.

11 Chayraykum manaña rikukunaykipaq
 tutayayña muyuykusunki.
 Chayraykum lloqlaq yakukunapas
 pamparusunki.

12 ¿Manachum Diosqa
 cielokunapa altonpiraq kachkan?
 Lucerokunaga mayna altopiña kaptinpas
 chaykunapa altonpiraqmi payqa kachkan.

13 Chaywanpas qanmi ninki:
 “Diosqa manam imatapas yachanchu.
 Puyuy-puyuyllaña kachkaptinqa
 manam juzgaytaqa atinmanchu.

14 Puyukuna tapaykuptinmi
 manaña rikunchu payqa” nispa.
 “Cielokunapa muyuriqninpin
 purichkan payqa” nispa.

15 ¿Qampas munachkanki
 ñawpa runakuna hina kawsaytachu?
 ¿Qampas munachkanki mana allin
 runakuna hina kawsaytachu?

16 Paykunam manaraq wañunanku tiempopi
 chinkachisqa karqaku.
 Paykunaga lloqlapa apasqan wasi hina
 mana takyaqmi karqaku.

17 Paykunaga Diostapas kaynatam nirqaku:
 “Qamqa ñoqaykumantayá anchurikuy” nispanku.
 Nirqakutaqmi: “Tukuy atiyniyoq Diosqa
 imanawachwantaq ñoqanchiktaqa” nispanku.

18 Chaywanpas paymi allinkunawan
 huntaykachirqa paykunapa wasintaqa.
 Chaymi ñoqallayqa manapuni qatipakusaqchu
 mana allin ruraqkunapa tanteayninkutaqa.

19 Allin ruraq runakunam
 qawaspanku kusikunqaku.
 Mana huchayoq runakunam
 burlakunqaku kaynata nispanku:

20 “Contranchikpi hatariqkunam
 lliw tukusqaña kachkanku.
 Imanku puchuqtapas ninam
 lliwta rugarun” nispanku.

21 Qamqa hawkaña kawsanaykipaqyá

- Dioswan allinyanakuy.
 Chaynata ruraspaqa
 allinyaytam qallaykunki.
- ²² Chaynaqa paypa yachachikuynintayá
 chaskikuy.
 Palabrankunatayá ama qonqaruspayki
 waqaychaykuy.
- ²³ Tukuy Atiyniyoq Diosman kutirikuspaqa
 huktawan hoqarisqam kanki.
 Wasikimanta mana allinkunata qarqoruspaqa
 huktawan hoqarisqam kanki.
- ²⁴ Chaynaqa qori kapusuqnikitayá
 allpaman wischuy.
 Qori-puroña kapusuqnikitapas
 mayukunapa wayqonmanyá wischuy.
- ²⁵ Chaynata ruraptikiqa
 Tukuy Atiyniyoq Diosñam
 qori hina kapusunki.
 Chaynata ruraptikiqa
 Tukuy Atiyniyoq Diosñam
 monto-monton qollqe hina kapusunki.
- ²⁶ Qanmi Tukuy Atiyniyoq Diosrayku
 sinchillataña kusikunki.
 Paytam llumpay
 confianzallawanña qawaykunki.
- ²⁷ Imatapas qam mañakuptikim
 payqa uyarisunki.
 Chaynataqmi qampas prometekusqaykita
 cumplinki.
- ²⁸ Imaña ruray munasqaykipas cumplikunqam.
 Purisqayki ñanpas kancharinqam.
- ²⁹ Paykuna humillasqa kaptinmi
 qamñataq ninki:
 “Paykunaqa hoqarisqañayá
 kachun” nispayki.
 Chayna humillasqa kaqtaqa
 Diosmi salvanqa.
- ³⁰ Culpayyoqña kaptinpas
 runataqa Diosmi libranqa.
 Mana huchayoq kasqaykiraykum
 payqa librasqa kanqa.

Diospa qayllanpi Job defiendekuy munasqanmanta

23 ¹ Jobñataqmi nirqa:

² Kunanpas sinchi llakikuywanmi

- quejakuchkani ñoqaqa.
 Kay llakikusqaypim
 llumpay llaqaqllaña rikurirun
 Diospa ñitiwaqniy makinqa.
- ³ iIma allinraq kanman
 Diosta maypipas tariruptiyqa!
 iIma allinraq kanman
 paypa *yachasqanman chayaruptiyqa!
- ⁴ Chayna kaptinqa paymanchá
 willakuyman asuntollayta.
 Chayna kaptinqa favorniypichá
 willakuyman tukuy asuntoyta.
- ⁵ Chayna kaptinqa yachaymanchá
 Diospa imam contestawasqanta.
 Chayna kaptinqa entiendeymanchá
 Diospa imam niwasqanta.
- ⁶ ¿Payqa tukuy kallpanwanchum
 ñoqapa contraypi sayarinman?
 Manam, payqa aswanraqmi
 uyariykuwanman.
- ⁷ Paypa munasqanman hina kawsaq runaqa
 paywanchá rimanakunman.
 Hinaptinqa juzgawaqniy runamantachá
 wiñaypaqña librakuruyman.
- ⁸ Ichaqa intipa qespimunananña riptiypas
 Diosqa manamá chaypichu.
 Ichaqa intipa seqaykunanmanña rispaypas
 Diostaqa manamá rikunichu.
- ⁹ *Ichoq lawpi imata ruraptinpas
 manam Diostaqa rikuykunichu.
 *Alleq lawman muyuriptinpas
 paytaqa manamya qawaykunichu.
- ¹⁰ Payqa reqsinpunim
 ñoqapa imaynam kawsasqaytaqa.
 Pruebaman churaykuwaptinqa
 qori hina chuyay-chuyaymi
 lloqsisaq ñoqallayqa.
- ¹¹ Paypa akllapuwasqan ñannintam
 ciudadollawanña purirqani ñoqallayqa.
 Yachachiwasqanta kasukuspaymi
 manapuni pantarqanichu ñoqallayqa.
- ¹² Paypa kamachikusqantaqa
 mana qepanchakuspam kasukurqani.
 Paypa rimarisqankunataqa
 mikuy tupawaqniymantapas mastam waqaycharqani.
- ¹³ Payqa sapallanmi.

- ¿Pitaq cambiarunman paypa
tanteasqantaqa?
Payqa ruranpunim
imam munasqantaqa.
- ¹⁴ Payqa cumplinqapunim ñoqamanta
imam kamachisqantaqa.
Chayna piensasqankunaqa
achka-achkam kachkan paypa sonqonpiqa.
- ¹⁵ Chayraykum manchakuni paytaqa.
Piensarisqallapas manchakunim ñoqallayqa.
- ¹⁶ Diosmi hukmanyarachin sonqollayta.
Tukuy Atiyniyoqmi mancharichiwan llumpa-llumpayta.
- ¹⁷ Manamá chinkaruniraqchu
tutayaypipas.
Manataqmi tutayayqa
taparunraqchu uyaytapas.

Diosta mana imapas qokuptin Job quejakusqanmanta.

- 24** ¹ Tukuy Atiyniyoq Diosqa
¿imanasqataq juzganapaq
tiempotaqa mana churanchu?
Payta reqsiqkunaqa
¿imanasqataq paypa
chay punchaw churasqantaqa
mana reqsinkuchu?
- ² Mana allin runakunaqa
linderokunatam kuyurachinku.
Paykunaqa animalkunatam
suwakuspa michikunku.
- ³ Paykunaqa mana tayta-mamayoqpa
asnontam pusakunku.
Paykunaqa viudapa bueyesnintapas
prendapim apakunku.
- ⁴ Paykunaqa wakchakunatapas
ñanmantam wischunku.
Chaynapim paykunapa kasqan nacionpi
wakchakunapas lliw pakakunku.
- ⁵ Chay wakchakunaqa purun asnokuna hinam
wawankunapaq mikuy maskamuq lloqsinku.
Paykunaqa churinkunapaq
mikuytaqa chunniqllapim tarinku.
- ⁶ Paykunaqa huk runapa chakranpi
cosechapakuqñam rinku.
Paykunaqa mana allin ruraqkunapa
uvas huertanpi pallapakuqñam rinku.
- ⁷ Mana imapas qatayoqmi

tukuy tuta kallanku.

Tapakuykunankupaq mana imapas kaptinmi
chiripi ñakarillanku.

⁸ Orqokunapi parapas

nuyurullanmi paykunataqa.

Manaña imapas harkaykachikunankupaq kaptinmi
rumikunamanña asuykullanku paykunaqa.

⁹ Mana allin ruraqkunaqa mana taytayoq wawatam

qechurunku mamanpas ñuñuchkaptinraq.

Paykunaqa wakchakunamantam

prendakunata qechunku.

¹⁰ Wakchakunaqa mana pachanku kaptinmi

purillankupas yaqa qalallaña.

Paykunaqa trigotam qepillanku

yarqaymantapas yanqallaña.

¹¹ Molinowan chamchaspam

horqonku aceiteta.

Yakunayachikustinmi vinopaq

sarunku pozopi uvasta.

¹² Llaqtapi *yachaq wakcha runakunam

ñakariypi kasqankumanta waqallachkanku.

Heridasqa runakunam

yanapakuyta mañakullachkanku.

Diosmi ichaqa

chay mana allin rurasqankumanta

mana acusancho.

¹³ Wakin runakunaqa

achkiytam mana munankuchu.

Purisqankupi chay achkiy kanantaqa

manam munankuchu.

Chay achkiypa kanchasqan ñanpiqa

manam takyayta munankuchu.

¹⁴ Ñakariq runatawan wakcha runata wañuchinanpaqmi

runa wañuchiqa tutapaytaraq hatarin.

Tutapas suwakunanpaqmi

payqa hatarin.

¹⁵ Warmin traicionaq runaqa

tutayananta suyaspam piensan:

“Manam pipas rikuwanchu” nispa.

Hinaspam payqa uyantapas pakan.

¹⁶ Suwakunaqa tutallan wasiman

yaykuruspam suwakunku.

Punchawqa lliwmi wichqakurunku.

Achkiy reqsiytapas manam

munankuchu paykunaqa.

- 17 Achikyaypas pasaypaq tutayay hinam
paykunapaqqa.
Pasaypaq tutayaytam kuyan paykunaqa.
- 18 Paykunaqa yakupa hawanpi
pusoqo hinallam kanku.
Paykunapaqa chakrankupas
ñakasqam kachkanku.
Manañam pipas rinñachu
uvas huertanmanpas.
- 19 Usyaywan rupayllaña kaptinmi
chulluruspan chinkarunña ritipas.
Chaynatapunim huchallikuqkunataqa
chinkarachinqa sepulturapas.
- 20 Suwakunataqa qonqarunqam
mamankupunipas.
Paykunaqa aycha urupa
miskillaña mikusqanmi kanqaku.
Paykunaqa pipapas mana
yuyasqanñam kanqaku.
Qorusqa sacha hinam
paykunaqa kanqaku.
- 21 Qolluq mana wachakuq warmitam
paykunaqa ñakarichirqaku.
Viuda warmitapas manam
allintachu paykunaqa ruraraqaku.
- 22 Diosmi ichaqa kallpanwan
qarqorun atiyniyoqkunataqa.
Pay hatariruptinqa
manañam pipas seguroñachu vidanmantaqa.
- 23 Suwakunaman Dios confianzata
qoykuptinmi paykunaqa segurollaña kachkanku.
Ichaqa Diosqa qawachkanmi
imaynam paykunapa kawsasqantaqa.
- 24 Paykunaqa huk ratollapaqmi hoqarikunku.
Huk ratollapitaqmi chinkachisqapas kanku.
Wichqakuruq wayta hinam humillasqa kanku.
Trigo qorusqa hinam rikurirunku.
- 25 Mana chayna kaptinqa
¿pitaq llullakuqpaq kunan hapiwanman?
Mana chayna kaptinqa
¿pitaq rimasqaykunata yanqachanman?

Runakuna huchayoq kasqanmanta

25 ¹Sua sutiyoq lawmanta Bildadñataqmi nirqa:

- ²Diosqa tukuy ima gobiernaqmi.
Diosqa llapa runapa manchakunanmi.
Payqa hanaq pachapi hawkayay qokuqmi.
- ³Tropankunapas manaña yupay
atinam paypaqa.
Achkiyninpas llapallan runamanmi
kanchaykun paypaqa.
- ⁴¿Yaqachum runaqa mana huchayoq
kanman Diospa qayllanpiqa?
¿Yaqachum warmimanta naceqqa
limpio kanman Diospa qayllanpiqa?
- ⁵Paypa qayllanpiqa killapunipas
manam allintaqa kanchanchu.
Paypa qayllanpiqa lucerokunapas
manam sumaq claroy-claroychu
- ⁶Runaqa paypa qayllanpiqa
aycha uru hinallam.
Runaqa paypa qayllanpiqa
cochinilla hinallam.

Diosqa Tukuy imapi munaychakuq kasqanmanta

26 ¹Jobñataqmi nirqa:

- ²¿Imapitaq yanaparqanki
mana kallpayoq runata?
¿Imaynatataq librarqanki
eqoyasqa runata?
- ³¿Yaqachum allin consejollatapas
qorqanki mana yuyayniyoq runaman?
¿Yaqachum allin yachayta
yachachirqanki chayna runakunaman?
- ⁴¿Pipa yanapakuyninwantaq
rimarirqanki chay palabrakunata?
¿Pi rimachisuptikitaq
qamqa rimarqanki chaynata?
- ⁵Wañuqkunapa almanmi
yakukunapa ukunpi qewikachakuchkan.
- ⁶Diospa qayllanpiqa
wañuqkunapa kasqanpas sutichallam kachkan.
Paypa qayllanpiqa uku pachapas
manam pakasqachu kachkan.

- ⁷ Diosmi norte lawpi cielokunata
mastarirqa mana imapa kasqanpi.
Kay pachatam warkusqata
hina churarqa mana imapa hawanpi.
- ⁸ Payqa puyukunapim
wichqarun yakukunatapas.
Yakupa llasayninwanqa manamya
llikirunchu puyukunapas.
- ⁹ Payqa poqosqa killapa
uyantam puyunkunawan tapaykun.
Pañolonwan tapachkaq hinam
puyunkunawan tapaykun.
- ¹⁰ Lamar qochapa muyuriqnintam
Diosqa churaykun linderopaq
chaykamalla achkiy chayanapaq,
hinaspañaataq chaymanta
tutayay qallaykunapaq.
- ¹¹ Cielokunapa pilarnin orqokunam
katkatatan Diospa qaqchakuyninwan.
Mancharikuchkaq hinam
katkatatanku Diospa qaqchakuyninwan.
- ¹² Diosqa kallpanwanmi
lamar qochata hawkayachin.
Payqa allin tanteayninwanmi
Rahab animalta ñutuparuspan chinkarachin.
- ¹³ Pukusqanwanmi cielokunata
puyumanta limpiarun.
Makinwanmi lluchkay-lluchkay culebrata
payqa tuksirun.
- ¹⁴ Chaykunaqa
rurasqankunapa wakillanmi.
Kay uyarisqanchikqariki
upallalla rimarisqapa aschallanmi.
Hinaptinga ¿pitaq entiendenman
nisyullay-nisyuta qapariptinqa?

Mana allin runakuna castigasqa kananmanta

27 ¹ Jobmi yapatawan nirqa:

- ² Derechoyta qechuruwaptinpas
kawsaq Diosraykum jurani.
Llakichiwaptinpas
Tukuy Atiyniyoy Diosraykum jurani.
- ³ Tukuy tiempo kawsanaykamaqa
Diospa qowasqan samayniy kanankamaqa
- ⁴ manam mana allintaqa

rimasaqchu ñoqaqa.
 Qalluypas manataqmi
 rimanqachu llullataqa.

- ⁵ Kawsanaykamaqa manapunim upallasasqachu
 mana huchayoq kasqaymanta rimaytaqa.
 Manapunim chaskisqaykichikchu
 qamkuna cheqap rimaq kasqaykichikpaqqa.
⁶ Allin ruraq kasqaymantaqa
 mana kachakuykuspam defiendekusaq.
 Kawsanaykamaqa sonqoypapas
 mana qaqchasqanmi ñoqaqa defiendekusaq.

- ⁷ Mana allin ruraqkuna hina
 castigasqayá kachun enemigoykunaqa.
 Mana allin runakuna hina
 castigasqayá kachun contraypi sayariqkunaqa.

- ⁸ Diosta mana respetaq runaqa
 ¿imapitaq confiakunman
 Diospa wañurachisqan kaspanqa?
 Diosta mana respetaq runaqa
 ¿imapitaq confiakunman
 Diospuni kawsayninta qechuruptinqa?

- ⁹ Diosqa ¿yaqachum payta uyarinman
 sasachakuykuna payman hamuptinqa?

- ¹⁰ Payqa manam kusikuytaqa tarinchu
 Tukuy Atiyniyoq Diospiqa.
 Payqa manam sapa punchawchu
 qayakun Diostaqa.

- ¹¹ Ñoqam yachachisqaykichik atiyinwan
 imaynam Diospa rurasqanmantaqa.
 Manam pakasqaykichikchu
 Tukuy Atiyniyoq Diospa ruray munasqanmantaqa.

- ¹² Chaynaqa llapallaykichik rikuchkaspaqa
 ¿imanasqataq rimankichik yanqakunataqa?

- ¹³ Mana allin ruraqpaq
 Diospa waqaychasqan castigoqa kaynam,
 daño ruraq runakunapa
 Diosmanta chaskisqanku herenciaqa kaynam:

- ¹⁴ Churinkunaqa maynataña miraspapas
 guerrapim wañurunqaku.
 Mirayninkunaqa maynaña kaspapas
 mikuymanta yarqasqam kanqaku.

- ¹⁵ Paykunamanta puchuqkunañataqmi
 peste onqoywan wañuspa pampasqa kanqaku.
 Hinaptinmi viudakunapas paykunamanta

- manaña waqaspa upallakuykunqaku.
 16 Mana allin ruraq runaqa
 allpata hinaña qollqeta huñukuruptionpas,
 mana allin ruraq runaqa
 mituta hinaña pachata ruraruptionpas
 17 chaywanqa pachakunqa
 allin ruraq runakunam.
 Chay qollqetaqa rakinakunqa
 mana huchayoq runakunam.
 18 Mana allin ruraq runaqa
 pacha tukuq puyu hinallam
 wasinta rurakurun.
 Mana allin ruraq runaqa
 chakrapi cuidaqapa hatusninta
 hinallam wasinta rurakurun.
 19 Chayna runaqa chay tutallapaqñam
 apullaña puñuykun,
 ichaqa rikchariruspanqa
 mana imayoqñam rikurirun.
 20 Paytaqa manchakuymi aparunqa
 lloqlla hina.
 Paytaqa tutapi wayra param
 aparunqa suwa hina.
 21 Paytaqa intipa qespimunam
 lawmanta wayra pukumuqmi pasachikun.
 Paytaqa vientom
 wasinmanta hoqariruspan seqaykachikun.
 22 Wayraqa mana llakipayarispan
 paypa contranpi pukunqa.
 Atiyinmanta ayqeyta munaptionpas
 wayraqa paypa contranpim pukunqa.
 23 Taqllakuspa asipayachkaq hinam
 paymantaqa viento burlakunqa.
 Silbakuspa burlakuchkaq hinam
 vientoqa maymi kasqanmanta aparunqa.

Yachayqa maypim tarikusqanmanta

28 ¹Qollqe horqonapaqqa
 kanmi minakuna.

Qorita chuyanchanapaqqa
 kanmi sitiokuna.

²Fierrotaqa horqona
 allpa ukumantam.
 Cobreta chulluchispaqa
 rakina rumimantam.

³Runaqa achkiymanñam

- tikrarun tutayaytapas.
 Payqa kuchun-kuchunmi
 maskan metalniyoq rumikunatapas.
 Payqa maskanmi tutayayña kaptinpas.
 Payqa maskanmi sinchillaña tutayay ukukunapipas.
- ⁴ Minatam toqonku runakunapa
 mana yachananpi.
 Minatam toqonku runakunapa
 mana purinanpi.
 Runakunapa kasqanmanta karupim
 waskakunawan warkuchikuspa llamkanku.
 Paykunaqa kaynaman-waknamanmi
 waskakunawan wayuchikuspa aywiykachachikunku.
- ⁵ Kawsaykunatam qespichin
 kay pachapa hawan allpaqa.
 Ichaqa ninawan tukusqa hinam
 kachkan chaypa ukunqa.
- ⁶ Chay allpapa ukun rumikunapim tarikun
 safiro sutiyoq alhaja rumikunapas.
 Chay allpapitaqmi tarikun
 qori rumikunapas.
- ⁷ Chaykunaman riq ñantaqa
 manam rikurqachu wamankunapas.
 Chaykunaman riq ñantaqa
 manam reqsirqachu anakunapas.
- ⁸ Manchakuypaq animalkunapas
 manam chaynintaqa purinchi.
 Leonkunapas manam chaynintaqa pasancho.
- ⁹ Hina rumi kaptinpas runaqa
 qaqatam uchkun kallpallanwan.
 Qaqallaña kaptinpas runaqa
 orqotam wikutin kallpallanwan.
- ¹⁰ Runaqa toqon qaqay-qaqay rumikunatam.
 Payqa tarin tukuy suma-sumaq kaqkunatam.
- ¹¹ Payqa mayupa toqyasqan
 pukyukunatam qochacharun.
 Pakasqa kaqkunatam
 lliwpa qawanantaña rurarun.
- ¹² Ichaqa ¿maymantamá hamun yachayqa?
 ¿Maypimá kachkan entiendeyqa?
- ¹³ Runa qariki mayna valorniyoy
 yachay kasqantaqa manam yachanchu.
 Yachay qariki tarikun manam
 runakunapa kawsasqan kay pachapichu.
- ¹⁴ Uku-uku lamar qocham nin:

- “Yachayqa manam tarikun kaypichu” nispa.
 Chaynataqmi lamar qochapas nin:
 “Kaypipas manataqmi tarikunchu” nispa.
- 15 Yachaytaqa manam qoriwanchu rantina.
 Yachaytaqa manam qollqewanchu pagana.
- 16 Qoripurowanpas yachaytaqa
 manam tupachichwanchu.
 Onice alhaja rumiwanpas yachaytaqa
 manam tupachichwanchu.
 Safiro alhaja rumiwanpas yachaytaqa
 manam tupachichwanchu.
- 17 Qoriqa manam igualanmanchu
 yachaymanqa.
 Sumaqlaña cristalpas
 manam igualanmanchu yachaymanqa.
 Qori-puromanta alhajakunapas
 manam igualanmanchu yachaymanqa.
- 18 Coral alhaja rumitaqa
 manam qawarinapasñachu.
 Cristal rumitaqa
 manam qawarinapasñachu.
 Yachaypa llumpay valesqanman hinaqa
 perlaskunapas manam ancha valenchi.
- 19 Cus nacionmanta hamuq
 topacio sutiyuq alhaja rumipas
 manapunim yachaymanqa igualanchi.
 Qori-purowanpas manapunim
 yachayqa rantisqaqa kanmanchi.
- 20 Chaynaqa ¿maymantamá hamun yachayqa?
 Chaynaqa ¿maypimá kachkan entiendeyqa?
- 21 Yachayqa llapa kawsaqkunapa ñawinmanta
 pakasqam kachkan.
 Yachayqa alton pawaq animalkunamantapas
 pakasqam kachkan.
- 22 Uku pachapas rimachkaq hinam nin:
 “Yachaymantaqa uyayllam-uyarirqani” nispa.
- 23 Diosllam reqsin
 chay yachaypa ñannintaqa.
 Diosllam yachan chay yachaypa
 maypim kasqantaqa.
- 24 Diosqa qawanmi kay pachataqa
 cantonmanta cantonkamapas.
 Diosqa rikunmi cielopa ukunpi
 kaqkunatapas.
- 25 Wayraman Dios kallpata qospanqa,

- yakupaq Dios medidanta churaspanqa,
²⁶ parananpaq kamachikuykunata qospanqa,
 llipyayllawanña rayokunapa ñanninta kichaspanqa
²⁷ qawarqataqmi yachaytapas.
 Willakurqataqmi chay yachaymantapas.
 Chaynapim payqa mana
 tukuqpaq churarqa.
 Sumaqta qawapaykuspanmi
 chaskirqa chaytaqa.
²⁸ Hinaspam runataqa
 Dios nirqa kaynata:
 “Runa yachayniyoq kananpaqqa
 ñoqa Señor tam respetawanan.
 Runa allin entiendeq kananpaqqa
 mana allinmantam rakikunan.”

Tukuykunallanpaqña Job defiendekusqanmanta
(29-31)

29 ¹ Jobmi nirqataq:

- ² ¡Ima allinraq kanman
 ñawpaq killakunapi hina rikuriruptiyqa!
 ¡Ima allinraq kanman
 Diospa waqaychawasqan punchawkunapi hina rikuriruptiyqa!
- ³ Chay tiempokunapiqa paypa achkiyinwan
 kanchaykusqam kaq kani.
 Chay tiempokunapiqa kanchaykuwaptinmi
 tutayaypipas puriq kani.
- ⁴ ¡Ima allinraq kanman
 kallpaypi hinaraq rikuriruptiyqa!
 Chay tiempokunapiqa
 favorecewaspam Diospuni wasiytapas waqaycharqa.
- ⁵ Chay tiempokunapiqa
 Tukuy Atiyniyoq Diospunim ñoqawan karqa.
 Chay tiempokunapiqa
 churiykunapas muyuriqniypim ñoqawan karqa.
- ⁶ Chay tiempokunapiqa
 lechepa llukllunpas yanqaña kaptinmi
 chaypa hawantaña purirqanipas.
 Chay tiempokunapiqa rumikunapa hawantaraqmi
 puririrqa aceiteypas.
- ⁷ Llaqtapa zaguanninpi
 huñunakuyma riptiyimi
 hinaspa chay huñunakuypi
 tiyaykuptiyimi
- ⁸ mozokunapas rikuykuwaspan

- respetowan huk lawman pasakuqku.
 Yuyaq runakunapas
 sayariykuspam rimaykuwaqku.
- ⁹ Kamachikuqkunapas rimachkaspankum
 qonqayta upallaykuqku.
 Paykunaqa makinkuwanmi
 siminkuta tapakuqku.
- ¹⁰ Jefekunapas rimachkaspankum
 upallaytaña qallaykurqaku.
 Qonqaytam wata qalluña
 rikurirurqaku.
- ¹¹ Uyariwaqniykunam
 ñoqataqa alabawaqku.
 Qawaqniykunam ñoqamanta
 allinta rimaqku.
- ¹² Ruegakuwaqniy ñakariqtaqa
 ñoqam librarqani.
 Mana pipapas nanachikusqan
 mana piyniyotqam ñoqaqa yanaparqani.
- ¹³ Pasaypaq wakchayaruq runapas
 graciastam ñoqaman qowarqa.
 Yanapasqaywanmi viudapas
 kusikuywan takirqa.
- ¹⁴ Sapa punchaw pachakuchkaq hinam
 allin ruraytaqa ruraq kani.
 Sapa punchaw punchukuchkaq hinam
 allin arreglotaqa ruraq kani.
 Sombrerokuchkaq hinam
 allin arreglotaqa ruraq kani.
- ¹⁵ Ñawsapa ñawinkuna hinam
 ñoqaqa karqani.
 Suchupa chakinkuna hinam
 ñoqaqa karqani.
- ¹⁶ Wakchakunapa taytanmi
 ñoqaqa karqani.
 Mana reqsisqaypa asuntonpi preocupakuqmi
 ñoqaqa karqani.
- ¹⁷ Mana allin runapatam ichaqa
 kirunkunatapas pakiparqani.
 Siminmantañam hapisqantapas
 horqoq kani.
- ¹⁸ Ñoqam piensarqani kawsasqay punchawkunaqa
 aqo hinaña kananmanta.
 Ñoqam piensarqani

wasiypipuni wañukunaymanta.

- ¹⁹ Ñoqam piensarqani
yakupa patanpi sachapa sapin hina
allin kasqayta.
Piensarqanitaqmi
tutapi sulla chaskichkaq sachá hina
allin kasqayta.
- ²⁰ Nirqanitaqmi runakuna
mana tukuyta alabawanamanta.
Nirqanitaqmi mosoq flechana hina
kallpayqa mana tukunanmanta.

- ²¹ Chay tiempopiqa llapa runakuna uyariwaspanmi
pacienciawan suyaqku.
Consejoykunata chaskinankupaqmi
paykunaqa upallaykuquku.

- ²² Rimayta tukuruptiyqa
manam pipas kutipawaqchu.
Sulla hina chayaykuq palabraykunataqa
manam wischupakuqukuchu.

- ²³ Parata suyachkaq hinam
paykunaqa suyawarqaku.
Usyay tiempopi parata suyachkaq hinam
palabraykunata uyariquku.

- ²⁴ Ñoqam paykunapaq asirirkurqani
manaña pimanpas confiakuptinku.
Paykunam chay favortaqa
mana despreciaspa chaskiquku.

- ²⁵ Ñoqam paykunapa imaynam
purinanta tantearqani.
Paykunapa jefen kaspaymi
chawpinkupi tiyarqani.
Tropankunapa chawpinpi rey hinam
paykuna ukupi yacharqani.
Llakisqakunata consuelaq hinam
ñoqaqa paykunata consuelarqani.

Jobmi llakikun ñakariypi tarikusanmanta.

- 30** ¹ Kunanñataqmi ñoqamantapas
aswan mozo kaqkunaraq asipayawankupas.
Paykunapa taytankutaqa manam munaymanchu karqa
ganadoykuna michiq allqollapaqpas.
- ² Makinkupas ñimapaqtaq serviwanman karqa
manaña kallpankupas kachkaptinqa?
- ³ Wakchayaywan pasaypaq yarqaymanta kaspankum
tutankuna chaki allpapi purirqaku.

- Imapas tarisqankutañam kachurqaku.
- ⁴ Sachakunapa ukunpim
mikunankupaq malvastaña pallaqku.
Retamapa sapinkunatañam
paykunaqa mikuqku.
- ⁵ Paykunaqa karqaku
runakuna ukumantapas wischusqam.
Paykunaqa karqaku suwakuna hina
qaparillawanña qatikachasqam.
- ⁶ Pasaypaq chaki wayqokunapim
paykunaqa *yacharqaku.
Machaykunapa raqrankunapim
paykunaqa yacharqaku.
- ⁷ Monte-monte ukupim
paykunaqa qaparkachaqku.
Sacha-sacha ukupim
paykunaqa huñunakuqku.
- ⁸ Paykunaqa kanku
mana yuyayniyoq runakunapa churinkunam.
Paykunaqa kanku
mana pipapas reqsisqan runakunapa churinkunam.
Paykunaqa kanku
llaqtankumantapas wischusqa runakunam.
- ⁹ Kunanqa ñoqam rikuriruni
chayna runakunapa burlakunanña.
Kunanqa ñoqam rikuriruni
asikunanku runaña.
- ¹⁰ Kunanqa millakuwaspankuraqmi
ñoqamanta anchurikunku.
Kunanqa mana penqakusparaqmi
uyaypipas toqawanku.
- ¹¹ Flechanapa cuerdanta tipichkaq hinam
ñoqallaytaqa Dios humillarachiwan.
Chayraykum kay runakunapas
manaña respetowanchu qawawan.
- ¹² *Alleq lawniymantam hatarinku.
Qepamanmi tanqaykuwanku.
Venceruwayta munaspankum
tukuy imata ruranku.
- ¹³ Wichirachiwayta munaspankum purinaytapas
lliw taqmarunku paykunaqa.
Manamya pipas yanapaykuwanchu
ñoqallaytaqa.
- ¹⁴ Uchkusqa murallanta hinam
paykunaqa yaykuramunku.

Tuñisqa rumikuna qaparichkaq hinaraqmi
ñoqa lawman tikrakamunku.

¹⁵ Manchakuyumi qonqaymanta hapirullawan.

Respetasqa kasqaypas qonqaytam
wayrapa apasqan hina chinkaruwan.
Puyu pasachkaq hinam
libraqniypas chinkaruwan.

¹⁶ Ñoqallayqa wañuyupa patanpiñam
kachkani.

Ñoqallayqa llakipa qatisqanñam
kachkani.

¹⁷ Tutam tulluykunaman
nanaykuna yaykuruwan.

Kachuwaqniy hinam
mana samaykuspan nanawan.

¹⁸ Diosmi llumpay atiyinwan
pachaymanta hapichkaq hina hapiruwán.

Ponchopa kunkan qewichkaq hinam
ñoqallayta llapiruwán.

¹⁹ Diosmi mitukunapa
chawpinman wischuykullawan.

Allpaman-uchpamanñam
ñoqallaytaqa rikurirachiwan.

²⁰ Diosnilláy, qayakamullaptiypas
manamya contestaykuwankichu.

Qayllaykipi sayaykullaptiypas
qawaylla-qawaykuwaspam
mana yanapaykuwankichu.

²¹ Mana llakipayakuqñam
ñoqawanqa rikurirunki.

Piñakuywanmi qamqa
ñakarichiwanki.

²² Wayrawan hoqarirachiwaspaykim
aparachiwanki.

Wayra-parawanmi ñoqataqa
katkatatachiwarqanki.

²³ Yachakunim qam

wañuyman apawasqaykita.
Yachakunim llapallan kawsaqkunapa
huñunakunanman apawasqaykita.

²⁴ ¿Manachum pillapas makinta
haywariykunman sasachakuypi kaqmanqa?

¿Manachum pillapas makinta
haywariykunman ruegoakuspan yanapakuyta mañakuptinqa?

- 25 ¿Manachum ñoqaqa waqarqani
sasachakuypi kaqkunawan kuska?
¿Manachum ñoqaqa llakikurqani
wakchakunawan kuska?
- 26 Ichaqa allin kaqkunata suyachkaptiyimi
mana allin kaqkuna chayaramuwan.
Achkiyta suyachkaptiyimi
tutayayña chayaramuwan.
- 27 Ukuykunam manaña
samaykuspan tukukuchkan.
Llakikuy punchawllañam
ñoqallaytaqa suyawachkan.
- 28 Ñoqallayqa tutayaypim intipapas
manaña kanchaykusqan purillachkani.
Huñunakuypipas hatarispaymi
yanapaykuwanankupaq qaparillani.
- 29 Kunanqa atoqkunaman rikchakuqñam
rikurirunipas.
Kunanqa avestruz animalman rikchakuqñam
rikurirunipas.
- 30 Aycha qaraypas
yanayaruspam pelarikuchkan.
Tulluykunapas calenturawanmi
llumpayta ruparikuchkan.
- 31 Arpallaymi llakikunaypaqña
serviwachkan.
Qenallaymi waqakunaypaqña
compañawachkan.

Mana huchayoq kasqanmanta Jobpa rimarisqanmanta

31 ¹Kikiypunim contratota ruraraqani
doncellakunataqa mana qawapayanaypaq.

²Hanaq pachapi kaq Diosqa
¿ima premiotataq runamanqa qonman?
Tukuy Atiyniyoq Diosqa
¿ima herenciatataq altomanta qomonman?

³¿Manachum llakikuytaqa
qonman mana allin runakunaman?
¿Manachum sasachakuytaqa
qonman mana allin ruraqkunaman?

⁴¿Manachum Diosqa qawanman
imaynam purisqayta?
¿Manachum Diosqa yupanman
lliw ichisqaykunata?

⁵Ñoqaqa juranim

- mana engañowan rurasqaymanta.
 Ñoqaqa juranim apuraspay
 mana pitapas engañasqayta.
- 6 Mana engañakuq balanzapi
 pesachkaq hinayá
 kikin Diospuni allinta juzgaykuwachun.
 Payqa mana huchayoq kasqaytayá
 yachachun.
- 7 Sichum allin ñanmanta
 rakikuruptyyqa,
 sichum ima mana allinmanpas
 makiykuna chapukuruptynqa
- 8 tarpusqaytapas hukñayá mikukuchun.
 Tarpusqaypa rurunpas pilapasqayá kachun.
- 9 Sichum sapaq warmiwan
 engañarachikuptiyqa,
 sichum vecinoypa punkunpi
 payta wateqaptiyqa
- 10 kikiypa warmiypuniyá
 hukpaqña kawsayta kutapakuchun.
 Mana reqsisqay runañayá
 paywan puñukuchun.
- 11 Chaynata ruraruptyyqa
 imayna huchach kanman!
 Chaynata ruraruptyyqa
 imayna castiganapaqcha kanman!
- 12 Chaynata ruraruptyyqa kanman
 uku pachakama rupaspan yaykuq nina hinach.
 Chaynata ruraruptyyqa kanman
 tarpukusqaypa sapinkama ruparuq nina hinach.
- 13 Sichum sirvienteykuna reclamawachkaptin
 despreciarqani paykunapa derechonta,
 sichu sirvientaykuna reclamawachkaptin
 despreciarqani paykunapa derechonta
- 14 hinaptinga ñimatataq ruraykullayman
 Diospuni contraypi hatariruptinqa?
 hinaptinga ñimatataq contestallayman
 Diospuni tapuykuwaptinqa?
- 15 Ñoqapas-paykunapas mamaykupa wiksanpi
 Diospa unanchasqallanmi kanikuqa.
 Ñoqapas-paykunapas mamaykupa wiksanpi
 sapallan Diospa rikurichisqanmi kanikuqa.
- 16 Wakchakunapa mañakuwasqantaqa
 manam negarqanichu.
 Viudatapas aminankama waqaqtaqa

- manam qawakurqanichu.
- 17 Mikuspayqa manam sapallaychu
mikurqani.
Mikuspayqa mana tayta-mamayoqmanmi
haywaykuq kani.
- 18 Ñoqaqa mozo kasqaymantaraqmi
mana tayta-mamayoqkunapaq taytan hina karqani.
Ñoqaqa warma kasqaymantaraqmi
viudakunata yanaparqani.
- 19 Pipapas mana pachan kaptin
wañunayachkaqta rikuspayqa,
pipapas tapakuykunanaq
mana imanpas kaptinqa
- 20 ñoqam ovejaykunapa millwanwan
qoniykachirqani paytaqa.
Hinaptinmi payñaataq
bendecisqa kanaypaq mañapuwarqa.
- 21 Mana tayta-mamayoqtaqa
manam amenazarqanichu.
Payta amenazanaypaqqa
requisqay autoridadkunamanqa
manam hapipakurqanichu.
- 22 Kay rimasqaykuna mana cheqap kaptinqa
rikraypas wasaymantayá chutakuruchun.
Kay rimasqaykuna mana cheqap kaptinqa
brazoypas hombroymantayá pakikuruchun.
- 23 Ñoqallayqa Diospa castigontam manchakurqani.
Atiyninta qawachkaspaqa manam kaykunataqa
rurayta atiqchu kani.
- 24 Manam haykapipas qoripiq
hapipakurqanichu.
Manataqmi: “Qanmi hapipakunayqa
kanki” nispayqa nirqanichu.
- 25 Kusikuyniytaqa manam churarqani
llumpay apu kasqaypichu.
Kusikuyniytaqa manam churarqani
llumpay qollqe ganasqaypichu.
- 26 Rikurqanim intipa kancharisqanta.
Rikurqanim killapa sumaqlaña achkirisqanta.
- 27 Ichaqa piensaspallaypas
manam engañasqachu karqani.
Manataqmi muchapayaspaypas
adoraqchu karqani.
- 28 Chaynata ruraruptyyqa
imayna castiganapaqcha kanman!

Chaynata ruraruptiyqa
 Altopi kaq Diosta negaycha kanman.

- 29 Pipas cheqniwaqniy llakipa hapisqan kaptinqa
 manam kusikurqanichu.
 Cheqniwaqniyta ima mana allinpas pasaruptinqa
 manam kusipayarqanichu.
- 30 Ñoqaqa manam munarqanichu
 simiy huchallikunantaqa.
 Ñoqaqa manam ñakarqanichu
 paypa wañunanta munaspayqa.
- 31 Wasiypi *yachaqkunam ñoqamanta
 nirqaku: “¿Pitaq Jobpa mikunanmanta
 mana saksaykurqachu?” nispa.
- 32 Manam hawapichu puñuchi kani
 forastero runataqa.
 Wasiytaqa kichaykuqmi kani
 puriq runamanqa.
- 33 Wakin runa hinaqa
 manam taparqanichu
 mana kasukusqaytaqa.
 Wakin runa hinaqa
 mana allin rurasqaytaqa
 manam pakarqanichu sonqoypiqa.
- 34 Chay huchakunataqa mana rurasqayraykum
 mana manchakurqanichu
 chay huñunasqa runakunataqa.
 Chay huchakunataqa mana rurasqayraykum
 mana hukmanyarqanichu
 ayllykunapa despreciawanamantaqa.
 Chay huchakunataqa mana rurasqayraykum
 upallakuykuspai mana lloqsirqanichu punkuymantaqa.
- 35 ¡Ima allinraq kanman
 pipas uyariykuwaptinqa!
 Kay firmaywanmi
 defiendekuni asuntoytaqa.
 Tukuy Atiyniyoq Diosyá
 contestawachun ñoqataqa.
 Acusawaqniyqa qellqaspayá
 denunciawachun ñoqataqa.
- 36 Hinaptinqa chaitam apasaq
 hombroypi sutillata.
 Umaypi coronata apachkaq
 hinam apasaq sutillata.
- 37 Tukuy ima rurasqaymantam

ñoqaqa Diosman cuentata qosaq.
Ñoqaqa ancha reqsisqa kamachikuq hinam
payman asuykusaq.

³⁸ Chakraypi runakunapas manam
contraypiqa qaparirqakuchu.
Chakraypi yapuqkunapas
manapunim waqarqakuchu.

³⁹ Paykunapa cosechasqankutaqa
manam mikurqani debaldellachu.
Chakrapi llamkaqkunataqa
manam hukmanyachirqanichu.

⁴⁰ Sichum chaykunata ruraruptyiqa
trigo wiñananmantayá
chakraypipas kichkaña wiñachun.
Sichum chaykunata ruraruptyiqa
cebada wiñananmantayá
chakraypipas qoraña wiñachun.

Chaykunata rimarispánmá Jobqa tukurqa defiendekusqanta.

Eliu sutiyoq runa Jobta contestasqanmanta

(32-37)

32 ¹Jobqa allin ruraq kasqanpaq hapikusqanraykum chay rimaqmasinkuna manaña imatapas nirqakuchu. ²Hinaptinmi Eliu sutiyoq runa Jobpa contranpi piñakururqa. Payqa piñakururqa Jobqa mana huchayoqpaq hapikuspan Diosta culpaptinmi. Eliu sutiyoq runaqa karqa Baraquelpa churinmi. Baraquelñataqmi karqa Buz casta Ram sutiyoq runapa miraynin. ³Eliu sutiyoq runaqa piñakururqataqmi Jobpa chay kimsan amistadninkunapa contranpipas. Paykunamá imallatapas manaña nispanku Jobta mana allin ruraqpaq hapirqaku. ⁴Eliu sutiyoq runaqa paykunamanta sullkaraq kaspam rimanapaq listollaña suyarqa. ⁵Chay kimsa runakuna manaña Jobta niyta atiptinkum paykunapa contranpi Eliuqa piñakururqa. ⁶Chaynapimá Buzpa castan Baraquelpa churin Eliuqa rimarirqa kaynata:

Qamkunaqa machu señorkunaña kaptikichikmi,
ñoqaqa mozollaraq kaspaymi
manchakurqani yachasqaykuna rimariyta.

⁷ Ñoqamá piensarqani kaynata:
“Machu runakunayá puntataqa
rimachunku” nispa.

“Achka watayoqkunayá puntataqa
yachayta yachachichunku” nispa.

⁸ Seguroch Diosmanta hamuq espiritu
runapiqa kachkan.

Seguroch Tukuy Atiyniyoq Diospa pukuriynin
runataqa entiendechichkan.

- 9 Manam yuyaqkunallachu yachayniyoqqa kanku.
Manam machukunallachu allin kaq entiendeqqa kanku.
- 10 Chaymi nikichik: “Ñoqatayá uyariwaychik.
Yachaytam ñoqapas yachachisqaykichik.”
- 11 Ñoqam atienderqani rimasqaykichikta.
Ñoqam uyarirqani yuyaymanaspa rimasqaykichikta.
Ñoqam suyarqani allin palabrakuna maskasqaykichikta.
- 12 Ñoqaqa sumaqtam uyarirqani
qamkunapa rimasqaykichikta.
Ichaqa mayqannikichikpas
manam atirqankichikchu Job convencechiyta.
Ichaqa mayqannikichikpas
manam atirqankichikchu Job rimapayayta.
- 13 Yachaysapapaq mana hapikunaykichikpaqmi
mana runachu contestanqa aswanqa Diosmi.
- 14 Jobqa manam imatapas rimapayawarqachu.
Ñoqapas contestasaqqa
manataqmi qamkunapa rimasqaykichikman hinachu.
- 15 Tayta Job, paykunaqa kachkanku
mancharisqañam.
Paykunaqa kachkanku qamta mana
rimapayay atiqñam.
Paykunapaqa palabrankupas tukurunñam.
- 16 Chaynaqa ¿ñoqapas suyasaqchum
paykuna upallarusqanrayku?
Chaynaqa ¿ñoqapas suyasaqchum
sayaruspa manaña rimapayasusqaykirayku?
- 17 Manam, ñoqaqa kikiypa
parteymantam nisqayki.
Ñoqaqa yachasqaytam
qanman rimapayasqayki.
- 18 Sonqoymi huntallaña kachkan rimanaypaq.
Manam aguantayta atiniñachu rimanaypaq.
- 19 Vino timpuchkaq hinam
ñoqapa sonqollay timpuchkan.
Mosoq odre llikikuruchkaqña hinam
ñoqapa sonqollay llikiruy hinaña kachkan.
- 20 Chaynaqa hawkarinarinaypaqmi
ñoqapa rimarisaq.
Chaynaqa qamta contestanaypaqmi
simiyta kicharisaq.
- 21 Pimanpas mana sayapakuspaymi
rimarisaq.
Pitapas mana alabaspaymi

rimarisaq.
 22 Ñoqaqa manam yachanichu
 runa alabaytaqa.
 Chaynata ruraruptyyqa unanchawaqniychá
 qarqoruwanman ñoqataqa.

Eliu sutiyoq runawan Job qaqchachikusqanmanta

- 33** ¹Chaynaqa Job, kunanyá
 uyariy kay palabraykunata.
 Chaynaqa Job, kunanyá
 atiendey llapan rimasqayta.
- ²Kunanqa ñam simiyta kichaykuniña.
 Kunanqa ñam rimayta qallaykuniña.
- ³Ñoqaqa rimarisaq
 Diospa munasqanman hina piensas pam.
 Yachasqaytaqa rimarisaq mana llullakuspam.
- ⁴Ñoqataqa Diospa espiritunmi
 unanchawarqa.
 Ñoqamanqa Tukuy Atiyniyoq Diosmi
 kawsayta qowarqa.
- ⁵Atispaykiqa ñoqatayá contestaway.
 Allinta preparakuspáyá contestaway.
 Ñawpaqniypi sayaykuspáyá contestaway.
- ⁶Ñoqapas Diospa qayllanpiqa
 qam hinallam kani.
 Ñoqapas mitumanta
 unanchasqallam karqani.
- ⁷Chaynaqa ñoqamantaqa
 manam ima manchakunaykipas kanchu.
 Ñoqaqa manam tanqaypaqqa
 tanqasqaykichu.
- ⁸Cheqaptapunim qamqa
 qayllaypi rimarqanki.
 Hinaptinmi kayna
 nisqaykita uyarirqayki:
- ⁹“Ñoqaqa mana huchayoqmi kani.
 Ñoqaqa kani manam mana kasukuqchu.
 Ñoqaqa kani mana culpayoqmi.
 Ñoqaqa kani manam
 mana allin ruraqchu.
- ¹⁰Ichaqa Diosmi yanqamanta
 cargochawan.
 Diosqa yanqamantam
 enemigonpaqña hapiwan.

- 11 Chakiykunatam cadenawan hina
chaqnaruwarqa” nispa.
“Maypim purisqaytapas
paymi cuidawarqa” nispa.
- 12 Manam allinpunichu chay rimasqaykiqa.
Diosqa aswan mas hatunmi runamantaqa.
- 13 ¿Imanasqataq qamqa churanakunki Dioswanqa?
Payqa manam cuentataqa qonmanchu imapas rimasqanmantaqa.
- 14 Diosqa achka formapim rimapayan runakunataqa.
Ichaqa manam cuentata qokunchu runaqa.
- 15 Diosqa rimapayakunmi mosqoypipas.
Rimapayakunmi tuta revelacionpipas.
Rimapayanmi puñuy hapiruptinpas.
Rimapayanmi camanpi puñuruptinpas.
- 16 Rinrillanpim rimapayan Diosqa.
Cheqapyachinmi amenazasqantaqa.
- 17 Chaynataqa rimapayan
mana allin rurasqankumanta kutirichinanpaqmi.
Chaynataqa rimapayan
orgulloso kayninta qechunanpaqmi.
- 18 Chaynapim Diosqa
runakunata libraykun sepulturamanta.
Chaynapim Diosqa
libraykun guerrapi wañunanmanta.
- 19 Diosqa corregintaqmi
camapi nanaykunawanpas.
Diosqa corregintaqmi
tullunkunapi mana taniq nanaykunawanpas.
- 20 Chaynapim runaqa
mikuytapas millakurunña.
Mayna miskiña kaptinpas
mikuytam millakurunña.
- 21 Chaynapim aychanpas
tukuchkan manaña rikurinankama
hinaspa mana rikuriq
tullunkunapas rikurinankama.
- 22 Paypa vidanqa
sepulturamanñam hichpaykuchkan.
Paypa vidanqa wañuqkunapa
kasqanmanñam hichpaykuchkan.
- 23 Ichaqa paypa ladonpi huk angel kaspaga,
waranqa angelkunamanta huk allinyanachiq angel kaspaga,
Diospa munasqanta rurananpaq
chay runata rimapayaq angel kaspaga
- 24 chay runamanta llakipayarikuspanyá

- Diosta nichun kaynata:
 “Sepulturaman ama yaykunanpaqyá
 libraykuy kay runata” nispa.
 “Vidanpa rantinpim
 tariruniña huk pagota” nispa.
- 25 Hinaptinga aychallanpas
 rikurirunqa mozo kasqanpi hinaraqchá.
 Hinaptinga rikurirunqa
 mozo kasqanpi hina kallpayoqraqchá.
- 26 Diosta ruegakuptinmi
 payqa chaskiykunqa.
 Kusikuywan qaparispam
 Diospa uyanta rikuykunqa.
 Runaqa ñawpaq hina allin ruraq kananpaqmi
 Diosqa payman kutichipunqa.
- 27 Chaynataqmi chay runaqa
 llapa runakunaman ninqataq kaynata:
 “Ñoqa huchallikuruchkaptiypas
 Diosqa manam merecesqayman
 hinachu castigaruwan.
 Diospa munasqanman hina
 mana kawsachkaptiypas
 payqa manam merecesqayman
 hinachu castigaruwan.
- 28 Aswanraqmi payqa
 sepulturaman rinaymanta
 vidallayta libraykuwan.
 Kunanqa achkiyta
 qawaspay kawsakunaypaqñam
 libraykuwan.”
- 29 Chaynaqa tukuy kaykunatam
 Diosqa runawan ruran.
 Iskay otaq kimsa kutikamam
 Diosqa chaynata ruran.
- 30 Chaynatam ruran runata
 wañuyta patanmantaña kutichinanpaq.
 Chaynatam ruran wakín kawsaqkunata hina
 achkiyninwan kancharinanpaq.
- 31 Tayta Job, qamqa
 allintayá uyariykuway.
 Ñoqa rimanaypaqyá
 upallalla uyariykuway.
- 32 Sichum imapas niwanayki kaptinqa
 kunanyá niway.

Munachkanim allin ruraq kasqayki yachaykuyta,
chaynaqa qamyá rimapayaway.

- ³³ Mana chayna kaptinqa
uyariway ñoqata.
Mana chayna kaptinqa upallayá,
yachachisqaykim allin yachayta.

Diospa favorninpi Eliu sutiyoq runa rimarisqanmanta

34 ¹Yapatawan rimarispanmi Eliu nirqa kaynata:
² Yuyayniyoqkuna, uyariychikyá

kay palabraykunata.
Yachayniyoqkuna, atideychikyá
kay rimasqaykunata.

- ³ Malliykuspam yachanchik
mikuypa gustontaqa.
Chaynataqmi uyariykuspataq yachachwan
palabrakunapa allin otaq mana allin kasqantaqa.

- ⁴ Chaynaqa rimasqaykichikmantayá
razonninpi kaqta akllasunchik.
Hinaspayá allin kaqta
kikinchikpura yachasunchik.

- ⁵ Uyarisqanchikpi hinam Job nirqa kaynata:

“Noqaqa allin ruraq kaptiypas
Diosqa manamya ruraykapuwanchu allin arreglota.

- ⁶ Razonninpi kaptiypas llullakuqpaqmi hapiwan” nispa.

“Mana faltayoq kachkaptiypas
mana sanoyay atiq heridawanmi castigaruwan” nispa.

- ⁷ Chaynaqa ¿pi runataq kanman
Job hina Diosta burlakuq runaqa?

Sapa rato yaku tomachkaq
hinamiki burlakun Jobqa.

- ⁸ Payqa purikun mana allin
ruraqkunawanmi.

Payqa purikun mana allin
runakunawanmi.

- ⁹ Jobpa nisqanman hinaqa, runaqa
manas imatapas horqokunchu

Dios agradayta munaspanqa.

- ¹⁰ Chaynaqa yuyayniyoq runakuna,
qamkunayá uyariwaychik.

Mana allin rurayqa
Diosmanta karunchasqayá kachun.

Hucha rurayqa

Tukuy Atiyniyoq Diosmanta karunchasqayá kachun.

- ¹¹ Diosqariki runamanqa pagapun

- imaynam rurasqanman hinam.
 Diosqariki runamanqa qopun
 imaynam kawsasqanman hinam.
- ¹² Hinaptingariki Diosqa manam
 ruranmanchu mana allintaqa.
 Hinaptingariki Tukuy Atiyniyoq Diosqa
 manam tikranmanchu allin arreglo ruraytaqa.
- ¹³ Diosmanqa manam pipas
 kay pachataqa qoykurqachu.
 Diosmanqa tukuy kay pachataqa
 manam pipas churachikurqachu.
- ¹⁴ Sichum runata Dios nanachikuptinqa,
 vidantawan samayninta kutichikuptinqa
- ¹⁵ llapallan runakunach tukurunman.
 Runakunach allpaman kutiykunman.
- ¹⁶ Chaynaqa entiendeq kaspaykiqa
 uyariwayá.
 Chaynaqa uyarikuq kaspaga
 atiendewayá.
- ¹⁷ Sichum allin arreglo
 rurayta Dios cheqnispanqa
 manach atinmanchu gobiernaytaqa.
 Chaynaqa yaqachum acusawaq
 tukuy allin ruraq Atiyniyoq Diostaqa.
- ¹⁸ Payqariki reykunatapaspas ninmi:
 “Qamkunaqa qara uyam kankichik” nispa.
 Payqariki kamachikuqkunatapaspas ninmi:
 “Mana allin ruraqkunam kankichik” nispa.
- ¹⁹ Payqa manam sayapakunchu
 kamachikuqkunamanpas.
 Payqa manam wakchata despreciaspanchu
 apumanñataq sayapakunpas.
 Paypa unanchasqallanmiki
 kachkan apupas-wakchapaspas.
- ²⁰ Runakunaqariki
 qonqayllamantam wañukunku.
 Runakunaqariki
 chawpi tutatam wañukunku.
 Paykunaqa katkatatarispam
 ripukunku.
 Manam runapa atiyinwanchu
 llapa munaychakuqkunaqa qechusqa kanqaku.
- ²¹ Diosqa qawachkanmi
 runakunapa imaynam kawsasqantaqa.
 Diosqa rikuchkanmi

runakunapa imaynam purisqantaqa.

²² Mana allin ruraq runa pakakunanpaqqa
manam kanchu tutayaypas.

Mana allin ruraq runataqa
manam pakaykunmanchu
maynaña yanay-yanay tutayaypas.

²³ Diosqa manam suma-sumaqtaraqchu
averiguanan runamantaqa
chaynapi runa payman rispa
juzgasqa kananpaqqa.

²⁴ Diosqa manam averiguananraqchu
munaychakuqkunata urmachinanpaqqa.
Diosqa manam averiguananraqchu
paykunapa rantinpipas churananpaqqa.

²⁵ Diosqa yachanmi
chay munaychakuqpa imam rurasqantaqa.
Payqa tutallan tikraparuspam
lliw ñutuparun paykunataqa.

²⁶ Mana allin ruraqkunata hinam
payqa castigan.
Llapa runapa qawasqantam
payqa castigan.

²⁷ Paykunaqa manañam qatirqakuchu
Diostaqa.
Paykunaqa manañam piensarqakuchu
Diospa munasqanman hina kawsaytaqa.

²⁸ Chaynapim Diosman chayachirqaku
wakchakunapa qayakusqanta.
Chaymi Diosqa uyariykurqa
ñakariqkunapa qayakusqanta.

²⁹ Sichum Dios upallakuykuptinqa
¿pitaq payta acusanman?
Sichum Dios uyanta pakaykuptinqa
¿pitaq payta qawanman?
Diosqa qawachkanmi nacionkunataqa.
Diosqa qawachkanmi runakunataqa

³⁰ chaynapi Diosta mana yupaychaq runaqa
mana gobiernananpaq,
chaynapi runakuna engañaqqa
mana gobiernananpaq.

³¹ Ichaqa sichum Diosta
mana allin ruraq runa ninman kaynata:
“Huchallikurunim, ñoqaqa
manañam huchallikusaqñachu
yapatawanqa.

- ³² Mana rikusqay faltaykumatayá qawaykachiway” nispa.
 “Sichum huchallikuruptyyqa manaña ruranaypaqyá qawaykachiway” nispa.
- ³³ ¿Qampa tanteasqaykiman hinachu Dios pagasunaykita munachkanki? Qamqariki paypa pagasusqaykitam wischupakurunki.
 Chaynaqa qanmi akllakunaykiqa.
 Manam ñoqachu akllanayqa.
 Hinaptinga niwayá imam yachasqaykitaqa.
- ³⁴ Yuyayniyoq runakunam niwanqaku ñoqata.
 Yachayniyoq runakunam niwanqaku kaynata:
- ³⁵ “Jobqa rimachkan manam yachaywanchu.
 Jobqa rimachkan manam yuyaywanchu.
- ³⁶ Ima allinraq kanman Jobpa rimasqankuna allin tapusqa kaptinqa.
 Mana allin runa hinam hukmankunata payqa rimarqa.
- ³⁷ Payqa huchallikuchkaspanpas mana kasukuqraqmi rikurirun.
 Payqa ñoqanchiktapas kutipakuqñam rikurirun” nispa.
 “Payqa Diospa contranpipas llumpay rimaqmi rikurirun” nispa.

35 ¹Eliu sutiyoq runaqa nirqataqmi:

- ² Tayta Job, ¿allinpaqchu rikchakapusunki qamtaqa Diosraq: “Razonniyoqmi kanki” nisunaykipaqqa?
- ³ Qamqa Diostam nirqanki kaynata: “¿Imataq qokusunki ñoqa huchallikuptyyqa?” nispa.
 “¿Ima allintataq qowanman karqa mana huchallikuptyyqa?” nispa.
- ⁴ Chaynaqa ñoqam contestasqayki qamta.
 Chaynaqa ñoqam contestasaq qampa amistadnikikunata.
- ⁵ Cielokuna lawman umaykita

- hoqarispayá qawariy.
 Puyukunaqa qanmanta aswan mas altopi
 kasqantayá qawariy.
- ⁶ Huchallikusqaykiqa Diostaqa
 manam imananpaschu.
 Maynaña mana kasukusqaykipas
 Diostaqa manam imananpaschu.
- ⁷ Allinta ruraspapas
 manataqmi imallatapas
 qochkankichu.
 Allinta ruraspapas
 manataqmi imallapipas
 favorecechkankichu.
- ⁸ Chayna mana allin rurasqaykiqa
 dañanman qam hina runallatam.
 Allin rurasqaykipas
 favorecenmanqa qam hina runallatam.
- ⁹ Runakunaqa llumpayta ñakarispankum
 qayakunku.
 Paykunaqa munaychakuqkunapa makinmanta
 librasqa kanankupaqmi qayakunku.
- ¹⁰ Ichaqa paykunaqa manam maskankuchu
 unanchaqnin Diostaqa.
 Ichaqa paykunaqa manam maskankuchu
 tutankuna takichiqnin Diostaqa.
- ¹¹ Manam maskankuchu purun animalkunamantapas
 mastaraq yachachiwaqninchik Diostaqa.
 Manam maskankuchu alton pawaq animalkunamantapas
 mastaraq yuyay qowaqninchik Diostaqa.
- ¹² Paykunataqa orgulloso kasqankuraykum
 qayakuptinkupas Diosqa mana contestanchu.
 Paykunataqa mana allin ruraq kasqankuraykum
 qapariptinkupas Diosqa mana contestanchu.
- ¹³ Cheqaptapunipas Diosqa manam uyarinqachu
 chayna yanqa qayakusqankutaqa.
 Cheqaptapunipas Tukuy Atiyniyoq Diostaqa
 manam imapas qokunchu chaymantaqa.
- ¹⁴ “Diostaqa manam rikurqanichu”
 nisparaqmi piensachkankipas qamqa.
 Ichaqa pacienciwanyá suyaykuy,
 paypa ñawpaqninpiñam kachkan asuntoykiqa.
- ¹⁵ Qamqa kunanmi ninkitaq piñakuspanpas
 Diosqa mana castigakusqanta.
 Qamqa kunanmi ninkitaq
 loco hina rurasqaykimanta,
 Diostaqa mana imapas qokusqanmanta.

- ¹⁶ Chaynaqa Job, qamqariki
yanqakunatam rimachkanki.
Qamqariki mana yachaywanmi
llumpayta rimachkanki.

Eliumi rimarin Diospa hatu-hatun kayninmanta

36 ¹Eliu yapatawan rimarispami kaynata nirqa:

- ² Tumpatayá suyaykuway ñoqa yachachinaypaq.
Kachkanraqmi Diospa favorninpi rimarinaypaq.
- ³ Ancha-ancha yachasqaykunamantam
rimarisaq.
Unanchaqniyqa razonninpi kasqantam
qawachisaq.
- ⁴ Cheqaptapunipas manam
llullachu rimasqaykunaqa.
Ñoqaqariki allin-yachayniyoq kaspaymi
rimapayachkaykichik qamkunataqa.
- ⁵ Diosqa atiyniyoq kasqanraykum
pitapas nanachikuntaq.
Payqa tukuy ima rurasqanpipas
atiyniyoq kasqanraykum takyantaq.
- ⁶ Manam kawsachinqachu
mana allin ruraq runataqa.
Ñakariqkunapaqmi ichaqa
allin arreglota ruraykapunqa.
- ⁷ Diosqa nanachikunmi
allin ruraq runakunataqa.
Reykunawanña tiyanankupi tiyaptinkupas
nanachikunmi paykunataqa.
Maypipas hoqarisqa kasqankupim
wiñaypaq takyachin paykunataqa.
- ⁸ Cadenawanña chaqnasqa kachkaptinkupas,
waskakunawanña watasqa kachkaptinkupas
- ⁹ Diosmi paykunaman reqsichin
mana allin rurasqankumanta.
Diosmi paykunaman reqsichin
orgulloan mana kasukusqankumanta.
- ¹⁰ Diosqa paykunatam rimapayan
wanakunankupaq.
Diosqa paykunatam rimapayan
mana allinmanta kutirikunankupaq.
- ¹¹ Sichum Diosta kasukuspa
payta serviptinkuqa
kawsakunankukamam allinllaña kanqaku.

- Wañukunankukamam kusionqallaña kanqaku.
 12 Mana kasukuspankum ichaqa guerrapi
 wañuchisqa kanqaku.
 Mana kasukuspankum ichaqa mana
 imata yachastin wañukunqaku.
- 13 Rumi sonqo runakunaqa
 llumpa-llumpay piñakuqllañam kanku.
 Cadenakunawan chaqnasqa kaspankupas
 paypa yanapakuynin mana maskaqmi kanku.
- 14 Chayna rumi sonqo runakunaqa
 mozollaraq kachkaspam wañukunkupas.
 Penqaypaq kaqkunata
 rurachkaspam wañukunkupas.
- 15 Ñakariqkunataqa Diosmi libraykun
 chay ñakarisanwan.
 Nanaywan kaqkunataqa Diosmi rimapayan
 chay nanayninwan.
- 16 Payqariki qamtapas tukuy sasachakuymantam
 aysaypay-aysasuchkanki.
 Payqariki mana ima sasachakuyqa kasqanmanmi
 pusasuchkanki.
 Payqariki miskillaña mikuykunapa kasqanmanmi
 kusikunaykipaq pusasuchkanki.
- 17 Mana allin ruraq runakunapa juzgasqa kanankum
 qampiña cumplikuspan hapisuchkanki.
 Juiciopi sentenciasqanmi hapisuchkanki.
- 18 Chaynaqa cuidakuyá,
 yanqañataq pipas qori-qollqewan aysaykusunkiman.
 Chaynaqa cuidakuyá,
 yanqañataq pipas hatun regalokunawan pantarachisunkiman.
- 19 Sasachakuymantaqa manam
 librasunkimanchu qaparisqaykipas.
 Sasachakuymantaqa manam
 librasunkimanchu tukuy atiynikipas.
- 20 Chaynaqa amayá munaychu qonqaymanta
 nacionkunapa chinkarunan tutatapas.
- 21 Cuidakuyá amaña mana
 allin rurayman kutirinaykipaq.
 Qamqariki ñakariymantam akllakurqanki
 mana allin ruraqña kanaykipaq.
- 22 Diosqa hatu-hatun atiyniyoqmi.
 Payqa mana pipapas igualay atinan yachachikuqmi.
- 23 Manam pipas paytaqa
 tapunmanchu imapas rurasqanmantaqa.
 Manam pipas paytaqa ninmanchu

- mana allin rurasqanmantaqa.
- 24 Runakuna takispam
alabanku Diospa rurasqanmanta,
chaynaqa qampas payta hatunchaspayá
alabay rurasqanmanta.
- 25 Llapa runakunam paytaqa qawanku.
Runakunaqa karullamantam paytaqa rikunku.
- 26 Diosqa hatu-hatunmi,
chayraykum mana entiendeyta atichwanchu paytaqa.
Manataqmi atichwanchu
paypa watankuna yupaytaqa.
- 27 Diosmi altoman yakuta waspichin.
Hinaspam chulluchispan mayukuna kallpananpaq parachin.
- 28 Paraqa puyumantam tallikamun.
Paraqa llumpaylatañam kay pachaman tallikamun.
- 29 ¿Pitaq entiendenman
puyukunapa mastarikusqanta?
¿Pitaq entiendenman Diospa yachasqanmanta
rayokunapa tunrururumusqanta?
- 30 Diosqa llipyaytapas
tukuy muyuriqninmanmi mastarirun.
Lamar qochapa ukuntam ichaqa pakaykurun.
- 31 Chaynatam Diosqa mikuchin
nacionkunaman.
Chaynatam Diosqa achkallaña mikuyta
qon paykunaman.
- 32 Payqa llipyaytapas makinpim hapiykun.
Payqa llipyaytapas mayman chayanarpaqmi kamachikun.
- 33 Altopi tunrururuykunam
willawanchik paramunanmanta.
Animalkunapas willawanchikmi
wayra para hatarimunanmanta.

37 ¹Chay rayokunapa qaparisqanta
uyariptiyimi sonqollaypas tukukuruchkanña.

Chay rayokunata uyariptiyimi
sonqollaypas qasqoymanta pawaruchkanña.

²Qamkunaqa uyariychikyá
Diospa llumpa-llumpay qaparisqanta.
Qamkunaqa uyariychikyá
paypa siminmanta lloqsimuq qapariyta.

³Payqa cielokunapa tukuy ukunpim
llipityarichin.
Payqa kay pachapa cantonkamam
llipityarichin.

⁴Chay llipyaykunapa qepantañataqmi

- Diospa qaparisqan uyarikun.
 Paypa qaparisqanmi
 manchakuyllapaqña uyarikun.
 Paypa vozniñqa
 mana taniqmi uyarikun.
- ⁵ Llumpay admirakuypaqmi
 Diospa vozniñqa tunrururusqanqa.
 Mana entiendey atinanchikkunatam
 ruran payqa.
- ⁶ Paypuni lastatapas kamachiptinmi
 kay pachaman wichimun.
 Paypunim nisyullataña
 paratapas chayachimun.
- ⁷ Dios chaynata ruraptinmi
 runakunapas wasillankupi qeparunku.
 Chaykunataqa Diospuni
 rurasqantam yachanqaku.
- ⁸ Purun animalkunapas
 machayninmanmi yaykurunku.
 Pakakunankupim *yachanku.
- ⁹ Surlawmantam vientokuna qespiramun.
 Norte lawmantam chirikuna qespiramun.
- ¹⁰ Dios pukuykuptinmi
 yakukunapas rankachurun.
 Dios pukuykuptinmi
 hatun qochakunapas ritiyarun.
- ¹¹ Payqa puyukunatapas
 yakuwanmi huntaykachin.
 Chaypa ukunkunamantam
 llipyaykunata cheqechin.
- ¹² Llapa llipyaykunam cielokunapi
 qewi-qewillaña muyurichkanku.
 Diospa dirigisqan hinaspa kamachisqanmi
 chaynataqa rurachkanku.
 Tukuy kay pachapim
 chay kamachisqanta rurachkanku.
- ¹³ Wakin kutipiqqa Diosmi
 chaykunata apamun castigananpaq.
 Wakin kutipiñataqmi apamun
 allpanta parqonanpaq.
 Wakin kutipiñataqmi apamun
 kuyapayakuyñinta qawachikunanpaq.
- ¹⁴ Tayta Job, qamqa sayaykuspaya uyariway ñoqata.
 Qamqa qawariya Diospa admirakuypaq rurasqankunata.
- ¹⁵ ¿Yachankichum qamqa

- imaynatam Dios kaykuna kamachisqanta?
 ¿Yachankichum qamqa
 puyu ukupi imaynam lliyachisqanta?
- 16 ¿Yachankichum qamqa
 imaynam puyukunapa altokunapi takyasqanta?
 Chaykunaqariki qawachiwanchikmi Diosqa
 admirakuypaq hatu-hatun yachayniyoq kasqanta.
- 17 Qamqa pachaykipa ukunpim rupapakurunki.
 Surlawmanta rupamuspan allpata
 susunkarachiptinmi qamqa rupapakurunki.
- 18 ¿Yaqachum qamqa
 cielota Dios mastariptin yanapawaq?
 ¿Yaqachum cielota fundisqa espejota hina ruraysiwaq?
- 19 Diosta imam ninaykupaqyá
 yachachiwayku.
 Manam paywanqa churanakuymankuchu
 ñoqaykuqa tutayaypi kachkaq hina
 mana yachaq kasqaykurayku.
- 20 ¿Ñoqapa rimarisqayqa
 Diosman willasqaraqchum kanman?
 ¿Runaqa chaynapi chinkachisqa
 kananpaqchum kikinraq mañakunman?
- 21 Wayrakuna puyuta aparuspanmi
 rikurirachin cielopi achkiyta.
 Chaymi sumaqlлатаña achkiriptin runakunaqa
 manaña rikuyta atinkuchu chay achkiyta.
- 22 Norte lawmantam hamuchkan
 qori hina kancharichkaq sumaq antaqa.
 Mancharikuypaq sumaqlлатаña
 kanchariymi muyuriykun Diostaqa.
- 23 Tukuy Atiyiniyoq Diostaqa
 manam haypayta atichwanchu.
 Llumpa-llumpay kallpayoq kasqanraykum
 paytaqa mana haypayta atichwanchu.
 Allin arreglo ruraq kasqanraykum
 payqa mana pitapas ñakarichinchu.
 Siemprepuni allin ruraq kasqanraykum
 payqa mana pitapas ñakarichinchu.
- 24 Chayraykum runakunaqa
 respetanku Diostaqa.
 Diosqa manam kaqpaqpas hapinchu
 yachaysapa tukuq runakunataqa.

Tayta Diospuni Jobta contestasqanmanta

(38:1-42:6)

38 ¹Jobtam Tayta Dios rimapayarqa sinchillaña wayra ukumanta:

² ¿Pitaq qamqa kanki
tanteasqaykunata yanqachanaykipaqa?
¿Pitaq qamqa kanki
mana yachaywan yanqakuna rimanaykipaqa?

³ Peleananpaq kaq qari hinayá
alistakuy sumaqta.
Ñoqam tapusqayki hinaptinmi
contestawanki sumaqta.

⁴ ¿Maypitaq karqanki
kay pachata qallarichiptiyqa?
Kunanyá contestaway
cheqaptapuni yachaspaykiqa.

⁵ Sichum yachaptikiqa
¿pitaq chaypa sayayninta tupurqa?
Sichum yachaptikiqa
¿pitaq cordelta chutarirqa?

⁶ ¿Imapa hawanpitaq kachkan
takyachisqa kay pachaqa?
¿Pitaq churarqa esquinanpi
hapiq rumitaqa?

⁷ ¿Maypitaq karqanki
llapallan achikyaq lucerokuna takiptinkuqa?
¿Maypitaq karqanki
llapallan angelkuna qaparillawanña kusikuptinkuqa?

⁸ Allpa ukumanta lamar qocha toqyaruptinqa
¿pitaq punkukunawan wichqarurqa?

⁹ Lamar qochamanqa puyukunatam
qorqani chaywan pachakunanpaq.
Lamar qochamanqa yanay-yanay tutayaytam
qorqani chaywan chumpikunanpaq.

¹⁰ Ñoqaqa churarqanim
lamar qochapa maykamam rinanta.
Hinaspam churarunitaq
punkunkunatawan cerrojonkunata.

¹¹ Ñoqaqa lamar qochatam nirqani kaynata:
“Kaykamallam chayamunki qamqa.
Amapunim pasankichu kaymantaqa.
Hatun tukuq olaykikunapas kayllapim sayanqa.”

¹² ¿Yaqachum haykapipas achikyamunanpaq
kamachikurqanki?

- ¿Yaqachum haykapipas achikyamuyman
sitionta qawachirqanki?
- 13 ¿Yaqachum kamachirqanki achikyay paqarinanpaq
chaynapi llikllapa patankunamanta chaspichkaq hina
mana allin ruraqkunata wischurunaykipaq?
- 14 Hinaptinmi chay achikyayqa
kay pachata sumaqlлатаña rikuriykachin.
Sumaqlлатаña pachasqata hinam rikuriykachin.
- 15 Mana allin ruraqkunapa
achkiyninqa tutayaymi.
Ichaqa chaytapas paykunamantaqa
qechurun achkiymi.
Amenazakuq atiyininkupas chinkarunmi.
- 16 Lamar qochapa toqyanan pukyukunakamaqa
¿yaqachum yaykurqanki?
Uku-uku lamar qochapa mana reqsiy atinankunapi
¿yaqachum kaynaman-waknaman purirqanki?
- 17 Qanmanqa ¿yaqachum rikuykachisurqanki
wañuqkunapa kasqanpa punkunta?
Qamqa ¿yaqachum rikuykurqanki
sinchi tutayaypa punkunkunata?
- 18 Qamqa ¿yaqachum entiendenki
mayna ancho-anchom kay pachaqa kasqanta?
Sichum chayta yachaspaykiqa
niykuwayá ñoqata.
- 19 ¿Maynintataq rina
achkiypa kasqanmanqa?
¿Maypitaq kachkan
tutayaypa kasqanqa?
- 20 ¿Chaynapi chay achkiytaqa
mayman chayanankama pusanaykipaq
chaynapi chay achkiytaqa
wasinman chayanankama pusanaykipaq?
- 21 Tukuy chaykunataqa seguroch
yachankipuni qamqa.
Achka-achka watayoqñamiki
kachkanki qamqa.
- 22 Ritikunapa qallarisqanmanqa
¿yaqachum qamqa yaykurqanki?
Runtu parapa qallarisqantaqa
¿yaqachum rikurqanki?
- 23 Chaykunataqa ñoqam
waqaychani ñakarichina tiempokunapaq.
Chaykunataqa ñoqam waqaychani

guerrapi peleana tiempokunapaq.

- 24 Yachaptikiqa ¿maylaw ñanninkunataq
achkiyqa cheqerin?
Yachaptikiqa ¿maylaw ñanninkunataq
intipa qespimunana lawmanta pukumuq
wayraqa cheqerin?
- 25 ¿Pitaq loco parapa ñanninkunata kicharqa?
¿Pitaq rayopa toqyasqallaña
wayra parapa ñanninta kicharqa
- 26 chaynapi mana pipa *yachananman
chayachinanpaq,
chaynapi mana runapa kasqan
chunniqman parachinanpaq?
- 27 Chaynapim ñoqaqa chaki allpakunaman
saksanankama paraykachini.
Chaynapim ñoqaqa llullu pastokunata
sumaqllataña wiñarichini.
- 28 Yachaptikiqa ¿parapaqa
kapunchum taytanqa?
Yachaptikiqa ¿sullapaqa
kapunchum taytanqa?
- 29 Yachaptikiqa ¿pitaq ritipa mamanqa?
Yachaptikiqa ¿pitaq qasataqa wachakurqa?
- 30 Yachaptikiqa ¿pitaq yakukunata
ritiyarachispan rumiman tikrarun?
Yachaptikiqa ¿pitaq uku-uku lamar
qochapa hawanta ritiman tikrarun?
- 31 ¿Yaqachum qamqa Suchu sutiyoq
lucerokunapa watakunta churaykuwaq?
¿Yaqachum qamqa Qalalu sutiyoq
lucerokunapa watakunta paskaruwaq?
- 32 ¿Qamchum huñunasqa lucerokunata
sapa tuta lloqsichimunki?
¿Qamchum Suwapa Corralnin
sutiyoq lucerokunata pusanki?
¿Qamchum chaypa qatiqnin
lucerokunatapas michinki?
- 33 Qamqa ¿reqsinkichum
cielokunapi gobiernaq decretokunata?
¿Yaqachum kay pachapipas servikunanpaq
churanki chay decretokunata?
- 34 ¿Yaqachum qamqa puyukunata kamachiwaq
chaynapi sinchi parawan nuyurusunaykipaq?
- 35 Qamqa ¿kamachinkichum
llipyaykunatapas maylawmanpas pasanankupaq?

- Hinaptinga ÷yaqachum
 chay llipyaykunaqa nisunkiman:
 “Qamta kasukunaykupaqmi
 kaypi kachkaniku” nisparaq?
- ³⁶ Yachaptikiqa ÷pitaq qoqan sutiyoq
 pawaq animalman yachayta qorqa?
 Yachaptikiqa ÷pitaq utulluman
 entiendeyta qorqa?
- ³⁷ Puyukunata yupanapaqqa
 ÷pitaq yachayniyoq kanman?
 ÷Pitaq puyñumanta tallichkaq hina
 cielokunamanta parachimunman
- ³⁸ chaynapi allpapas mituyarunanpaq,
 chaynapi kurpakunapas laqanakurunanpaq?
- ³⁹ ÷Qamchum china leonpa mikunantapas hapipunki?
 ÷Qamchum malta leonkunamanpas saksaykachinki?
- ⁴⁰ ÷Chaynatachum ruranki
 leonkuna unchupakuykuspa
 machayninpi kaptinku?
 ÷Chaynatachum ruranki
 leonkuna uchkunpi
 laqakuykuspa wateqaptinku?
- ⁴¹ ÷Pitaq ullachkupaq
 mikunanta churapun?
 Mallqonkunapas qayakuwaptinqa
 hinaspa yarqaymanta pawaykachaptinkuqa
 ÷pitaq mikuyninta churapun?
- 39** ¹ Qamqa ÷yachankichum ima tiempopim
 purun cabrakuna wachasqanta?
 Qamqa ÷qawarqankichum
 luwichu wachachkaqta?
- ² Qamqa ÷yuparqankichum
 wiksayakusqan killankunata?
 Qamqa ÷yachankichum
 haykapim wachananta?
- ³ Chay animalkunaqa
 chuychuykuspam wacharunku.
 Chaynapim nanayninkunaqa
 samarunña wacharuptinku.
- ⁴ Chaynapim wawankunapas
 sumaqlлатаña purunkunapi hatunyanku.
 Chaynapim wawankunapas
 mana kutimuqña ripukunku.
- ⁵ Yachaptikiqa ÷pitaq purun
 asnota munasqanpi purinanpaq kachaykurqa?

- Yachaptikiqa waskanmanta kachaykuchkaq hina
 ¿pitaq purun asnota kachaykurqa?
- ⁶ Chay asnokunamanmi *yachananpaq
 qorqani Araba sutiyoq chunniqkunata.
 Chay asnokunamanmi yachananpaq
 qorqani qollpakunapa kasqan qechwata.
- ⁷ Chay asnokunaqa asikunmi
 llaqtakunapi chaqwakunamantapas.
 Chay asnokunaqa manam kasukunchu
 arrieropa qaparisqantapas.
- ⁸ Chay asnokunaqa moqokunapim
 pastota maskanku.
 Verde kaqkunata maskastinmi
 purinku.
- ⁹ Purun toroqa ¿munanmanchum qampaq llamkayta?
 Purun toroqa ¿munanmanchum
 corralnikipi artesapa waqtanpi samayta?
- ¹⁰ Chay torotaqa ¿yaqachum
 yapunaykipaq coyundawan wataruwaq?
 ¿Qepaykita qatisuptikichum
 chay qechwa allpata rastrillachiwaq?
- ¹¹ ¿Yaqachum qamqa kallpasapa kasqanrayku
 chay toropi confiakuwaq?
 ¿Kallpasapa kasqanraykuchum chay torotaqa
 llamkapusunaykipaq dejaykuwaq?
- ¹² Qamqa ¿yaqachum chay toroman
 hapipakuwaq payña cosechapusunaykipaq?
 Qamqa ¿yaqachum chay toroman
 hapipakuwaq payña eraykipi huñupusunaykipaq?
- ¹³ Avestruz sutiyoq animalmi raprankunata
 kuyuchin kusikuymanta.
 Cigueña sutiyoq pawaq animalpa raprankunaqa
 aswan allinraqmi avestruzpamanta.
 Chay cigueñapa purankunaqa
 aswan allinraqmi avestruzpamanta.
- ¹⁴ Chay avestruz animalqa
 allpapim runtunkunata saqerun.
 Ñutu allpapi qoñichkaqtam saqerun.
- ¹⁵ Payqa manam yachanchu
 qonqayta sarurusqa kanantaqa.
 Payqa manam yachanchu
 purun animal ñuturunantaqa.
- ¹⁶ Manapas wawanchu kanman hinam
 payqa ñakarichin wawankunatapas.

- Manam imapas qokunchu
yanqapaq rurasqanpas.
- 17 Arí, paymanqa manam yuyayta qorqanichu.
Arí, paymanqa manam entiendeyta qorqanichu.
- 18 Ichaqa sayariykuspanqa,
ichaqa raprankunata kallpananpaq hoqarispanqa
caballokunamantapas asikunmi,
sillakuqmantapas asikunmi.
- 19 Chaynaqa caballomanqa ¿qamchum
kallpanta qorqanki?
¿Qamchum matankanpi orqochakuq
pelonkunata churarqanki?
- 20 ¿Aqarway uru pawaykachachkaqta hinachum
caballota pawaykachachinki?
Senqanwan qorqoryaspa manchakuypaq caballotaqa
¿qamchum pawaykachachinki?
- 21 Caballoqa kallpanpi kuisisqa kaspammi
aspikachanraq qechwapi allpatapas.
Mana mancharikuspam
kallpan guerrapi peleananpaqpas.
- 22 Enemigopa manchachisqanmantapas
asikunmi caballoqa.
Enemigopa espadanmantapas
manam manchakuymantachu
kutirikun caballoqa.
- 23 Flechakuna apananku taqraqyaptinpas
caballoqa manam manchakunchu.
Hatun lanzawan taksa lanza llipipiptinpas
caballoqa manam manchakunchu.
- 24 Corneta waqaykuptinqa katkatataspam
manaña sayayta atispa kallpaytaña qallaykun.
Samay chinkay kallpaspam
pampataqa mikuypaq-mikuykun.
- 25 Corneta waqaykuptinmi
contestaq hinarraq weqeqeqen caballoqa.
Karullamantaraqmi guerratapas
musyaykun caballoqa.
Capitankunapa kamachikusqantawan
peleaqqunapa qaparisqantam
uyarinpuni caballoqa.
- 26 ¿Qam yachaysapa kasqaykiraykuchum
wamanpas yachan pawayta?
¿Qam yachaysapa kasqaykiraykuchum
wamanpas surlawman mastarin raprankunata?

- 27 ¿Qam kamachiptikichum ankapas
altoman hoqarikun?
¿Qam kamachiptikichum ankapas
orqokunapi qesanta rurakun?
- 28 Chay ankaqariki
*yachan qaqakunapim.
Chay ankaqariki
tutapas puñun qaqakunapim.
Chay ankaqariki
orqopa puntankunapim wasichakun.
Chay ankaqariki
mana seqay atinakunapim *yachakun.
- 29 Chaymantaraqmi mikunanpaq
hapinanta wateqamun.
Karumantaraqmi payqa
qaway-qawamuspan rikuramun.
- 30 Paypaqa mallqonkunapas
yawartam soqon.
Wañusqakunapa kasqanpim
ankakunaqa tarikun.

40 ¹Tayta Diosqa Jobtam nirqataq:

- 2 ¿Ñoqa Tukuy Atiyiniyoq Dioswan atipanakuq
runaqa anyawanmanraqchum?
¿Ñoqa Dioswan qaqchanakuq runaqa
contestawanmanraqchum?

³Jobñataqmi Tayta Diosta nirqa:

- 4 Mana imapaq valeqmi kallaniqa.
¿Imataraqtaq nillaykimanqa?
Upallakurusaqñayá ñoqaqa.
- 5 Achka kutikamañam
rimarqani ñoqaqa.
Kunanqa manam imatapas
rimaymanñachu ñoqaqa.

Atiyninta Tayta Dios qawachikusqanmanta

⁶Jobtam Tayta Dios sinchillaña wayra ukumanta kaynata nirqa:

- 7 Peleananpaq kaq qari hinayá
alistakuy sumaqta.
Ñoqam tapusqayki
hinaptinmi contestawanki sumaqta.
- 8 Qamqa ¿sentencia rurasqaytachum

- mana kaqpaqpas hapinki?
 ¿Mana huchayoqpaqña hapikunaykipaqchum
 qamqa mana allin ruraqpaqña hapiwanki?
- ⁹ Qampas ¿ñoqa hina
 atiyniyoqchum kanki?
 ¿Rayopa qaparisqanta hinachum
 qampas ñoqa hina qaparinki?
- ¹⁰ Chaynaqa qampas atiyniyoq
 hinayá hatunchakuy.
 Chaynaqa qampas atiyniyoq
 hinayá altopi churakuy.
 Chaynaqa qampas kancharichkaq
 hinayá lliwwan reqsichikuy.
- ¹¹ Chaynaqa qampas sinchi
 piñakuynikitayá cheqerichiy.
 Llapa hatun tukuqkunata
 qawarispayá humillaykachiy.
- ¹² Qawarispallayá humillaykachiy
 paykunataqa.
 Maymi kasqanpiyá saruparuy
 mana allin ruraq runakunataqa.
- ¹³ Paykunataqa allpapiyá
 pamparuy llapallanta.
 Paykunataqa wañuqkunapa kasqanpiyá
 pakaruy llapallanta.
- ¹⁴ Hinaptinga ñoqapas
 qamtam alabasqayki.
 Kallpallaykiwan salvakurusqaykimantam
 razonta qosqayki.
- ¹⁵ Qawariyá qamtawan unanchasqay
^cbehemot sutiyoq animalta.
 Payqariki bueyeskuna hinam
 mikun pastokunata.
- ¹⁶ Qawariyá mayna kallpayoqmi
 paypa wasanqa kasqanta.
 Qawariyá mayna kallpayoqmi
 wiksa qaranqa kasqanta.
- ¹⁷ Cedro sacha kuyuchkaqta
 hinam chupantapas kuyuchin chay animalqa.
 Piernankunapi ankukunapas
 simpay-simpaymi kachkan paypaqa.
- ¹⁸ Chay animalpaqa tullunkunapas kachkan
 bronce manta tubo hina kallpasapam.

^c fr 40:15 Chay tiempopi rimasqankuman hinaqa ichapas chayqa karqa hipopotamo sutiyoq animalman rikchakuq.

Chay animalpa piernankunapas kachkan fierro hina kallpasapam.

- 19 Llapan animalmantapas kallpasapatam unancharqani chay animaltaqa. Chaynaqa ñoqallam unanchasqayrayku espadawan asuykuyma paymanqa.
- 20 Orqokunapi pastokunapas paypaqmi wiñachkan. Chaypitaqmi purun animalkunapas pawaykachachkan.
- 21 Ichaqa chaywanpas tankar kichkapa ukunpim waqtapakun. Ichaqa chaywanpas soqosllaña cienegakunapim pakakun.
- 22 Chay animaltaqa tankar kichkakunam llantuykun. Chay animaltaqa mayupa patanpi wiñaq kiswarkunam muyuriykun.
- 23 Jordan Mayu yapakuptinpas manam payqa manchakunchu. Jordan Mayuqa siminmanña haypaptinpas payqa manam manchakunchu.
- 24 Qawakuchkaqtaqa ¿yaqachum pipas hapirunman? ¿Yaqachum pipas senqanta toqoruspan lazowan pasarachinman?

41 ¹Leviatan sutiyoq animaltaqa ¿yaqachum anzuelowan hapiruwaq?

Leviatan sutiyoq animaltaqa ¿yaqachum qallunmanta lazowan takyachiwaq?

- ² ¿Yaqachum paytaqa waskawan senqanmanta watucharuwaq? ¿Yaqachum paytaqa ganchowan kakichunta usturachiwaq?

³ Payqa ¿yaqachum ruegoakusunkiman llakipayarikunaykipaq? Payqa ¿yaqachum llampu siminwan ruegoakusunkiman llakipayarikunaykipaq?

⁴ ¿Contratotachu qanwan ruranqa wiñaypaq servisunaykipaq?

⁵ Chay Leviatan animalwanqa ¿huk urpituchawan hinachum pukllakuwaq? Chay Leviatan animaltaqa ¿warmi churikikunapa pukllananpaqchum wataruwaq?

- ⁶ ¿Rantikuqkunachum chaywanqa
 negociota rurakunmanku?
 ¿Negocio ruraqkunachum
 paytaqa parteparuspa rantikunmanku?
- ⁷ ¿Yaqachum qamqa lanzakunallawan
 qaranta inturachiwaq?
 ¿Yaqachum challwaqkunapa lanzallanwanqa
 paypa umanta tuksiparuwaq?
- ⁸ Hawallanmanpas makikita churaykuspaqa
 manam qonqankichu paywan peleasqaykimantaqa.
 Manam huktawanqa rurankiñachu chaynataqa.
- ⁹ Chay Leviatan animal hapiy munaqkunaqa
 hukmanyasqallañam rikurirunku.
 Chay animalta rikuykuspallaraqmi
 qonqayta desmayarunku.
- ¹⁰ Manam pipas loco hinaqa kanmanchu
 payta rikcharichinanpaqqa.
 Chaynaqa ¿pitaq sayayta atinman
 ñoqapa qayllaypiqa?
- ¹¹ ¿Pitaq imatapas qowarqa
 chaynapi kutichipunaypaqqa?
 Ñoqapamiki kay pachapi
 tukuy ima kaqkunaqa.
- ¹² Kunanqa rimarisaqtaqyá
 chay Leviatan animalpa maki-chakinmanta.
 Kunanqa rimarisaqtaqyá
 kallpanmantawan qawapasllaña kasqanmanta.
- ¹³ ¿Pitaq chuturunman tapaqnin
 qarantaqa?
 ¿Pitaq tuksirunman rakta-rakta
 qarantaqa?
- ¹⁴ ¿Pitaqsi siminta kakllarunman
 paypataqa?
 Manchakuypaq kirunkunawan muyuykusqam
 kachkan chay siminqa.
- ¹⁵ Chay animalpa wasanqa kachkan
 seqella churasqa harkachikuna armakuna hinam.
 Chay wasanpi kaqkunaqa
 kachkan suma-sumaq hapinasqa hinam.
- ¹⁶ Chay wasanpi kaqkunaqa alli-allin
 hapinakusqam kachkan.
 Wayrapapas mana yaykunanmi
 chaykunaqa kachkan.
- ¹⁷ Chay wasanpi kaqkunaqa hukninmanta hukninmanmi
 suma-sumaq laqanasqa kachkan.

- Mana pipapas rakiy atinanmi
chaykunaqa kachkan.
- 18 Chay animal hachiwyaptinqa
llipyaykunaraqmi paymanta lloqsirin.
Chay animalpaqa achikyamuqtam
ñawinkunapas achkiy hinaraq kancharin.
- 19 Chay animalpaqa siminmantapas
lloqsin ninakunaraqmi.
Chay animalpaqa siminmantapas
waspirin nina chispakunaraqmi.
- 20 Chay animalpa senqanmantapas
qosnikunaraqmi lloqsichkan.
Soqoswan yanusqa timpuchkaq
mankamanta hinaraqmi
chay qosniqa lloqsichkan.
- 21 Chay animalqa samaynillanwanmi
sansakunatapas ruparichin.
Chay animalqa lenguachkaq
ninataraqmi siminmantapas lloqsirichin.
- 22 Chay animalpaqa kunkanpas
llumpay kallpasapallañam kachkan.
Payta qawaqkunaqa llapallankum
manchakuymanta katkatatachkan.
- 23 Sipu-sipu aychankunapas paypaqa
llumpa-llumpay qarayasqam kachkan.
Qaqay-qaqay mana kuyuriqmi
chaykunaqa kachkan.
- 24 Chay animalpaqa sonqonpas
rumi hina qaqay-qaqaymi kachkan.
Chay animalpaqa sonqonpas
maray hina qaqay-qaqaymi kachkan.
- 25 Chay animal hatariptinqa llapanmanta kallpasapa
kaqkunapas llumpaytam mancharikunku.
Chay animalpa chupanta
aywirinanmantam manchakuymanta ayqekunku.
- 26 Pipas chay animalta hayparuspanqa
manam imanaytapas atinmanchu
espadallawanqa otaq lanzallawanqa.
Pipas chay animalta hayparuspanqa
manam imanayta atinmanchu
flechallawanqa otaq taksa lanzallawanqa.
- 27 Chay animalpaqa fierromanta
armakunapas paja hinallam.
Chay animalpaqqa bronce manta
armakunapas ismusqa kaspi hinallam.
- 28 Flechakunapas manam

- ayqechinchu paytaqa.
 Rumikunawan warakasqankupas
 pajaman rikchakuqlam paypaqqa.
²⁹ Paja hinallam paymanqa chayän
 fierro maqanapas.
 Payqa asikunmi lanza choqasqankupa
 siw-siwyasqanwanpas.
³⁰ Chay animalpaqa qasqonpipas
 ñawchi puntayoq manka pakikuna
 hinaraqmi kachkan.
 Chay animalqa mitu hawanta
 pasaruptinpas yupinkunam yapusqa
 hinaraq kachkan.
³¹ Chay animalqa manka timpuchkaqta hinam
 uku-uku lamar qochatapas timpurichin.
 Api timpuchkaq hina
 muru-murutaraqmi rikurirachin.
³² Maymi risqan yakupim saqerun
 kanchariq ñanta chay animalqa.
 Yuyaqpa chukchan hinaraqmi
 rikurirun chay lamar qochaqa.
³³ Kay pachapiqa manam kanchu
 chay animalman rikchakuqqa.
 Mana imatapas manchakunanpaqmi
 payqa rurasqa karqa.
³⁴ Hatun tukuqkunatam despreciowan
 qawan chay animalqa.
 Llapallan hatun tukuqkunapa
 reyninmi payqa.

Huchankunata Job reqsikusanmanta

42 ¹ Jobñataqmi Tayta Diosta nirqa:

- ² Taytáy, ñoqaqa yachanipunim
 tukuy imapas ruray atiq kasqaykita.
 Ñoqaqa yachanipunim munasqaykiqa
 mana yanqachasqa kananta.
³ Qanmi nirqanki kaynata:
 “¿Pitaq qamqa kanki
 munasqaykunata yanqachanaykipaqqa?” nispa.
 “¿Pitaq qamqa kanki
 mana yachaywan yanqakunata
 rimanaykipaqqa?” nispa.
 Ñoqaqa rimarqani mana entiendesqay
 admirakuypaq kaqkunatam.
 Ñoqaqa rimarqani mana yachasqay

admirakuypaq kaqkunatam.

⁴ Qanmi niwarqankitaq kaynata:

“Qamqa uyariwayá rimarisqayta” nispa.

“Contestawayá tapusqaykunata” nispa.

⁵ Taytáy, ñoqaqa uyayllam-uyarirqani qanmanta.

Kunanmi ichaqa ñawiywanpuni qawaykullayki qamtaqa.

⁶ Kunanqa penqakuymantam wanakuniña.

Allpapiwan uchpapi tiyaykuspam wanakuniña.

Job huktawan Diospa bendecisqan kasqanmanta

⁷ Chaykunata Jobman Tayta Dios rimapayaruspanmi Teman law Elifaztapas nirqataq:

—Piñasqam kachkani qampa contraykipipas chaynataq iskaynin amistadnikunapa contranpipas. Qamkunaqa manam serviqniy Job hinachu cheqap kaqta ñoqamanta rimarqankichik. ⁸ Chaynaqa mana yuyaywan rurasqaykichikmanta ama castiganaypaqyá Jobman pusaychik qanchis malta torokunatawan qanchis carnerokunata. Chay animalkunata payman qoptikichikmi qamkunapa favornikichikpi wañuchispa ñoqapaq kañapuwanqa, chaynataqa ruranqa serviqniy Job hina mana cheqap rimasqaykichikmantam.

⁹ Chaynapim Teman lawmanta Elifazqa rispan yupaychasqanku Tayta Diospa munasqanta rurarqa. Hina chaynatataqmi rurarqaku Sua sutiyoq lawmanta Bildadpiwan Naamat lawmanta Zofar sutiyoq runapas. Chaynapim Tayta Diosqa chaskirqa Jobpa mañakusqanta.

¹⁰ Chaynata Job amistadninkunapaq mañakuruptinmi Tayta Diosqa kasqallan payta bendecirqa. Paymanmi qoykurqa ñawpaq kapuqninmantapas huk chaynatawanraq. ¹¹ Chaynapimá Jobmanqa hamurqaku wawqenkuna, paninkuna chaynataq ñawpaqta llapallan reqsiqninkunapas. Wasinpi huñunakuykuspankum rurarqaku convidota. Payta llakipayaykuspankum consuelarqaku tukuy sasachakuy Tayta Diospa qosqanmanta. Paykunaqa sapakamataqmi qorqaku qollqetawan huk qori anillota.

¹² Chay kawsakusqan watakunapim Jobqa ñawpaq watakunamantapas aswanraq Tayta Diospa bendecisqan karqa. Paypamá kapurqa chunka tawayoq waranqa ovejankuna, soqta waranqa camellonkuna, iskay waranqa yapuq bueyesninkuna, kapurqataqmi waranqa china asnonkunapas. ¹³ Paypaqa karqataqmi qanchis qari churinkunapas chaynataq kimsa warmi churinkunapas. ¹⁴ Chay kimsan warmikunamanta punta naceqtam suticharqa^dJemima nispa. Qatiqnin warmi churintañaataqmi suticharqa ^eCesia nispa. Chay sullka warmi churintañaataqmi suticharqa ^fKeren-hapuc nispa. ¹⁵ Tukuy kay pachapiqa manam tarikurqachu Jobpa churinkuna hina kuyayllapaq suma-sumaq sipaskunaqa. Paykunamanmi taytan Job qopurqa tocaqnin herencianta. Qoykurqaqa qari churinkunamanwan igualtam. ¹⁶ Chaymantam Jobqa kawsakurqa pachak tawa chunkan watataraq. Payqa rikurqam churinkunata, willkankunata hinaspa willkanpa churinkunatapas. ¹⁷ Jobqa wañukurqa yuyaq kayninpiñam.

^d 42:14 Hebreo simipi Jemima ninanqa “urpicha” ninanmi.

^e 42:14 Hebreo simipi Cesia ninanqa “canela” ninanmi.

^f 42:14 Hebreo simipi Heren-hapuc ninanqa “perfume churana pomocho” ninanmi.